

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

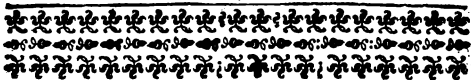
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

En Christelig
Lijgprædiken/
Der Artig oc Velbiurdig Frue/
Mr. Beate Rosenkrantz/
Henrich Tottis til Volting-gaard/
hendis salige Lijg/bleff hæderligen til sin
Nederfættelse bestediget/i S. Knuds Kircke i
Ddenc/ Søndagen den 14. Martij,
Anno 1647.

Holden aff
HANSE MZ GHESEN/
Superintendent offuer Syens Stifft.

Apocal. 2. v. 7.
Huo som osuervinder/den vill Jeg gifve at
ade aff Lifssens Træ/somer i Guds
Paradijs.

Prentet i Kjøbenhaffn hos Jørgen Lamprecht.

Erlig oc Velbiurdig Mand
Henrich Tott/
 Til Volting-gaard/ Kongl. Mayst.
 Befalningsmand paa Dronningborg
 Slot.

Min gunstige oc gode Ven/ ynsker jeg Guds
 Naade oc Betsignelse til Siæl oc Liff/ ved
 Jesum Christum/ Amen.

Vnstige Henrich Tott/ tilfor-
 ladendis gode Ven/ iblant
 andre Regalia, som G:Vd den
 Almectige sig allene haffuer
 forbeholdet / oc icke tilladet
 nogen anden der udi at dispen-
 sere, er Ectestabs Skilsmis
 icke det ringeste/ huor om den
 H:ris Christi egne Ord liuder saaledis Matth. Matth. 19.
 19. Huad Gud haffuer tilsammen søyet / Skal in- v. 6.
 tet Menniske adskillie.

U ij

Zhi

DEDICATIO.

Ethligesom Gud er den rette Ecceskabs Stiftere/der sammenbinder Gudsfryctige Hjerter med et fast Ecceskabs Baand; Saa er hand oc den rette Ecceskabs Oplosere / som formedelsi den timestelig Død skillier Eccesoflet ad / naar det er hannent saa behageligt.

Vel finder mand undertiden wogudelige Mennisker / som formedelsi skendelig Hoereri / oc woforskammet desertion oc bortrømmelse skiller sig selff ad. Men saadan Skilsmis er woret oc imod Guds Forordning/oc derfor intet land betage Guds hellige Indstiftelse. Eth ligesom Guds Lov blifuer altid en wromskiftelig oc woforanderlig Regel/alligevel den aff mange Mennisker offuertradis : Saa blifuer Ecceskabs Baand for sig / et woploesligt Baand / om end skient nogle findis / som det modbilligen bryde oc sønderriffue. Der aff siger den hellige Paulus / at en Quinde er bunden til Loven/saa lenge hendis Mand leffuer / men der som hendes Mand bortsoffuer / saa er hun fri til at gifte sig / med huem hun vil / dog at det skeer i HERN. Huilcket oc saaledis paa en anden side om Manden er at forstaa. Huad Consistorij Dommere anlanger / de allene forklare aff Guds Ord / huilcke der

Rom. 7.
v.2.3.

DEDICATIO.

der saadant Baand modvilligen haffue sønderbrut / eller aldrig hafue været retteligen i Ecteskab tilsammen bindne : Derfor saa bliffuer det der ved / at G V D allene er den / som Ecteskabs Baand / ved Døden opløser.

Denne Opløsning oc Skilsmis / gaar icke aff / uden stor Smerte. Thi ligesom intet Baand er haardere knyttet / end det / formedelsi huilket ærlige Ectesolck ere aff G V D tilsammen bundne : Saa seer ingen Skilsmis med større Sorrig oc Smerte / end naar den stærcke G V Ds Haand / rissuer tuende Ecte Hierter fra hin anden. Sine dolore non percunt, quæ cum amore possessa sunt, siger Augustinus. Huad mand med Kierlighed hafuer eyed / det mistis icke uden Sorrig.

Dog er dette trøsteltigt / oc til saadan Hiertes forrig at foriindre meget tienligt / at Ectesolck vide / at G V D er den / som skiller dennem ad / oc de dog icke skillies fra Gud. Aff Gud seer saadan Skilsmis / effterdi hand haffuer sig det allene forbeholden / at opløse Ecteskabs Baand / oc ved Døden at fordre Ectesolck her fra. Der til hafuer hand Mact oc R : et oc huad hand gjør / det er altsammen saare got : endog vi udi begyndelsen det icke forstaae.

A iij

Men

DEDICATIO.

Men dog b.iffue Ectefoldt / som skilltes her fra/ icke skildte fra Gud/ thi de komme da meget nærmere til hannem/ oc bestue hannem Ansiet til Ansiet i den ævige Glæde. De andre/ som her effterladis/ blifue icke heller affskildte fra GvD/ der som de holde sig fast til hannem/ oc hans Ord. Saa kand denne salige Forening med Gud/ vel settis imod den bedrøfueelig Skilsmis/ som Gud/ formedelsi Døden/ nogen kort Tid/ haffuer giort mellem dennem.

Gunstige Henrich Tott/ den Almæctige Gud haffuer oc ladet E. Velb. finde denne bedrøffuelige Skilsmis / der hand effter sin Faderlig Villie haffuer bortkaldet eders Hierte tiere Hustru/ som daar eders høye Trøst oc Skat paa Jorden. Gud E. Velb. naadeligen hufvøale.

Nuer det vel en floer Trøst/ at den salige Frue saa Christeligen oc fornuffteligen skildtes her fra/ oc uden ald tuifler faren til sin H. Erre oc Grelfere Christum/ huilck en hun her saa vel haffuer kiendt/ fryttet oc elsket. Men det er en meget floer Trøst/ at GvD haffuer taget hende til sig i den ævige varendis Glæde oc Salighed / oc giordt eder sin Søns Billedellig. Thi ligesom hand bleff plagget

DEDICATIO.

get aff G:Vd / oc dog icke forlat aff hannem / men
ophøyet til ævig Åre: Saa haaffuer Gud bedroff
uet eder / oc er dog eders Trost / oc vil føre eder med
Christo til Åre oc Herlighed.

Derfor / om det skrøbelige Kiød vel stridde imod /
som oc Christus selff vaar suag i Kaarsens tid ;
saa skal dog Aanden være villig / oc med tvifelig
Euck raabe / Abba / kiere Fader. Det er : Skarpt
er dit Kiød / men du bliffuer dog en Fader / det veed
jeg visselig.

Guds Naade oc Fred i Christo / være E. Velb.
kræfftige Trost oc Styrcke / Amen.

E. Velb.

Billig Liener

Hans Mickelson/
S. F.

2 iii

TEXTUS,

TEXTUS,

Esaia 54. v. 7. 8. 9.

Esa. 54. v. 7. **J**eg hafuer forladt dig et lidet Øyeblick / men jeg vil forsamle dig med stor Miskundhed. Aff Brede skiulte Jeg mit Ansigt lidet fra dig i et Øyeblick / men med ævig Naade vil Jeg miskundemig offuer dig / siger HERren din Tjienløser.

v. 8. **T**hi saadant skal være mig ligesom Noa Vand / der Jeg soer / at Noa Vand skulle icke meere gaa offuer Jorden / saa haaffuer Jeg oc soeret / at Jeg vil icke meere være Bred paa dig / eller straffe dig.

Ezech. 24. v. 16.

Læs merckelige hos Propheten Ezechielem 24. Capit. At HERrens Ord skeede til hannem oc sagde: Du Menniskens Søn / See / Jeg vil borttage dine Dynes Lyft ved en Plage / men du skal

skalt icke klage / ey heller græde / ey heller udgiffue
 en Zaar. Du maat lønlige sucke / men du skalt in-
 gen Dødis klage føre.

v.17.

De huad ved denne Dyenslyst skulle forstaaes /
 hafuer Vdgangen gifuet tilkiende / huilcken Pro-
 pheten saaledis bestriffuer : De jeg talede til Fol-
 ket om Morgenem / oc min Hustru døde om Afs-
 tenem.

v.18.

Dette hafuer so været en meget haard Tale
 for denne Guds Mand / at HErren vilde bortta-
 ge hans Hustru / huilcken hand selff haffde gifuet
 hannem til en Medhielp / som skulde være hos
 hannem / Been aff hans Been / oc Riød aff hans
 Riød / som Gud selff taler / huilcken oc til med haf-
 uer været hans Dyenslyst / hans Begierlighed
 oc Forlængsel / hans kieriste oc ypperste liggende-
 Stæ / for huilcket hand intet ynskede sig at see paa
 Jorden. De skal det ey allene forstaaes / om hen-
 dis deylige Skabning / huilcken er vel en stor
 Guds Gaffue / dog naar den ey er tilhobesøyet
 med Ære oc Tuct / kand den meere skade end gæfne ;
 Ja / en deylig Quinde uden Tuct / siger Salomon /
 er lige som en Soe med et gyldene Flætebaand.
 Men besønderlig kaldis hun her Mandens
 Dyens

Prov.ii.
 v.22.

En Christelig

- Dyngsløst/ det er / sin Mand hiertelig kler oc behagelig/ for hendes Dyd oc Fromhed / effter det
- Sirach.26. v.1. Strach taler : Der hand siger saaledis : Vel den/ som haffuer en dyderig Quinde/ thi hand leffuer der aff vel en gang saa lenge. Huilcket oc Salomon bekræfter med disse Ord : En dyderig Quinde er sin Husbondes Krone/ for saa saa kostelig oc dyrebar / at ingen Krone af det ædelste Sphir Guld er imod den at ligne.
- Prov.12. v.3.

Saa haffuer det jo været Propheten en floer Plage/ at Herren vilde tage fra hannem saadan en dyrebar oc ædel Skat/ til huilcken hand haffde ald sin hiertis Lyst oc begtering. Hand skulde nu bliffue tilbage som en Rørdrum i Drecken/ som en enlig Spurre paa taget/ som David taler.

Pfal. 102. v.7,8.

Men endog det vaar Propheten en meget Jammerlig tale / hand maatte høre om sin Husfruis dødelige Afgang : Saa sinis endda det Bud/ Herren gaff hannem / effter huilcket hand sig skulde forholde/ langt meere besuerligt. Hand maatte icke klage / giffue sin Sorrow tilkiende ved udvortis tegen/ et nedbyet Hoffued/ sonderrefne Klæder/ sæck oc Ask / effter den Jødiske Viis/ hand maatte oc icke græde eller skrige / klage sig for sine Dyne

1. Reg. 21.
Genef. 37.
1. Sam. 3.

Lijgprædiken.

Dyne/om hand en torde for andre / paa det hans
Hierte forrig saaledis kunde bliffue forlindret / eff-
ter det Poeten siger :

----- Est quædam flere voluptas,
Expletur lachrymis, egeriturq; dolor.

Det er:

Lyst er at græde/thi ved Taare opfyldis Sor-
gen/oc forgaar. Hand skulde pryde sig/som paa
en Glædskabs Dag/haffue Hue paa Hoffuedet/
oc Skoe paa Fødderne/hand maatte ick skule of^{2. Sam. 15.}
uer Munden/eller suobe Ansigtet / som vijs vaar
hos Guds Folk / i bedrøffuelige tilfald. Hand^{Dan. 13.}
skulde oc en æde Sørgebrød / effter Jødernes^{Ezech. 12.}
Sædvanendi Lijgbegegelse / indbyde sine Ven-
ner til Naaltid/ wdskifte Brød iblant dennem/
at trøste sig ofuer den døde/oc gifue dennem dricke
aff husvælsens Bægere/som Jeremias taler. Jer. 16.

Det vaar jo sandelig saare hart paa at gaa for
den hellige Guds Prophete / saa en huer oc maa
forundre sig her ofuer / huad saadant dog skulde
betyde ! Men det er skedd altsammen/som frem-
delis formeldis i samme Capitel / til den Ende / at
saadan usædvanlige Ting skulde være Folket li-
gesom et Ljust oc klart Spegel paa Guds retfer-
dige Brede oc Straff/ med huilcken hand dennem

B ij

for

En Christelig

for deris groffue Synder oc Misgjerninger /
vilde hiemþge / at ligesom Propheten / endog
hand hafde mist sine Dyneslyst oc Hoffuedz Kro-
ne / maatte dog ickē græde eller klage sig / eller dra-
ge Sørgekleder : Saa skulle oc borttagis fra de-
ris Dnye / det nypperste oc beste / HErrens Hellig-
dom / aff huilcken de sig saa lenge / dog forfengelig /
haffde roset : deris Sønner oc Døtre / som skul-
de ihtelslaes med Sverd / saa at deris Trost oc
Hiertens Glæde skulde bliffue til intet / huor ofuer
de dog en gang / skulle tore lade sig mercke / at de
vaare bedrøffuede / paa det Kongen aff Babilon
en meere skulde opbeckis til Drede / oc handle haar-
dere med dennem.

Saa haffuer da HErren villet / at Propheten
skulde være et Forbillede / til det 3. disse Folck :
Ved sit Korþ oc Hiertesforrig giffue tilkiende / den
store Wlycke oc Straff / som dennem vilde offuer-
komme / til huilcket hand sig oc gierne hafuer be-
quemmet / en ladet Modet falde / men med største
Lydighed forrettet alle Ting / ligesom HErren det
hafde befalet.

Christelige gode Christine / vi hafue her i Dagen
høy bedrøffuet Wdels Person / som vi gierne haff-
de

de ynſket/ at G:Vd for lige haard Tale vilde haf-
 ue forſkaanet; men det hafuer behaget den Almec-
 tige oc aluidende Gud / huis Veye ere tv:randſa-
 gelige / nu anden gang at tale diſſe Ord til han-
 nem/ ſaa hand maa klage med Job oc ſige: G:Vd ^{Job.16.}
 gjorde mig det ene Saar paa det andet/hand haf-
 uer lobet imod mig ſom en Kempe. Thi huor med
 fand mand haardere angribe et Menniſke / end
 ſkære hannem Hiertet mit i tu/oc legge det ene ſin-
 cke i Jorden / oc lade det andet bliſue i Bryſtet/
 altid ſuijendis oc verckendis / ligesom et hugget
 Saar? Som Baſilius kalder denne Ekilſmis.

I ſaadan Hiertesorrig oc Smerte er det jo
 Chriſteligt oc tilbørligt / at vi hannem/ oc andre
 hans bedrøffuede Venner aff Guds Ord trøſte
 oc huſuale! Vi ville icke forbiude dennem at ſelde
 modige Taare/ thi det vaar at ſtride imod Natu-
 ren/ ſom ſaadanne Affecter en hafuer ſat forgieff-
 vis udi Menniſkene; Ja imod den h. Skriff-
 ſom i haabet al / ſtiller os Gudfryttige Menni-
 ſkers Exempler for Dyrne/ ſom med ſørſte Varn-
 dighed hafue begrædet deris affdøde/ huilcket oc
 Eyrach bekreſter / ſigendis: Mit Varn/ naar ^{Syr. 38.}
 nogen dør / da begræd hannem / oc beklag han-
 B iij ncm/

En Christelig

Esa. 57.
v. 5.

nem/ ligesom dig vaar steed stor Sorrig / effter som hand hafuer været til. Saa vide vi oc aff Guds Ord/ at det hafuer været en stor Synd for Herren/ naar nogen bortdøde / oc ingen / enten aff fornødenhed icke vilde / som Guds Aand klager hos Esaiam / eller oc icke maatte begræde hannem / som Ezechiels Exempel udviser. Huilcket oc skal specialiter forstaaes / med andre Befalninger / som Herren hafuer gifuet imod den almindelige Lov / for serdelis Aarsager skyld. Huorfor vi oc icke kunde sette andre Prophetens Exempel for / til et effterstun offuer deris affdøde / sig lige at forholde ; men fast meere forbiude dem saadant at efftersølge / med mindre de der til paa samme Vis med Propheten / aff Herren vaare kaldede.

Dog skulle sande Christne aff Prophetens Exempel / saa viit lade sig bevege til en Christen Taalmodighed offuer deris affdøde / at der som hand (huilcken huercken ved udvortis Tegen / Graad eller Klage / motte gifue sin Hiertis Taalmodighed tilkiende) hafuer med største Lydighed forholdt sig effter Herrens Befalning / oc en visget der fra / enten til hysre eller venstre side / bør det dennem langt meere effter Suck oc Graad / oc anden

Lijgprædicken.

anden Christelig Sorgeserd / at lade sig troste oc
 husuale; at de icke sørge som Hedninge/der hafue
 ingen Haab/ som Paulus taler; Men gifue sig til ^{1. Thefs. 4.}
 freds/ oc stille deris Billie under Guds Billie/ en
 saaledis at henge ved det timelige / at de forkaste
 det æuige/ men føre deris Tæncker fra de Jordiske/
 til de Himmelske / fra de forgengelige/ til de ufor- ^{Philip. 3.}
 gengelige.

Nu at saadant disz bedre kand effterkomnis/
 ville vi søge Middell hos den/ som allene kand hiel-
 pe; hos huilcken vi hafue den beste Dagedom/ Siælens
 Roe/ Samuittigheds Fred/ Hiertens Fryd
 oc Glæde at forvente. Det er Herren ald Trøst ^{2. Cor. 1.}
 flens Guds / som trøster os i voris Bedrøffuelse/
 hand som meddeeler os sin Aand/ huilcken gifuer
 vor Aand Vidnisbyrd / at vi ere Guds Børn. ^{Rom. 8.}
 Oc herpaa hafuer hand os grundelig forsicket/
 udi sit hellige Ord/ som skal være et Lijf paa vore
 Stie/ oc en Løtte for vore Fødder / saa vi icke ^{Pfal. 119.}
 frycte for nogen Vlycke. Det er Siælens Aand-
 delige Føde/ sødere end Hunning oc Hunninglage. ^{Pfal. 19.}
 Det er det rette Liffens Brød/ af huilcket huo som ^{Marth. 4.}
 æder / hand kand icke hungre/ men finder Føde oc
 offuerflødig nock. Ja huo som hassuer Guds ^{Joh. 10.}
 Ord

En Christelig

Pfal. 91. **Ord i sit Hierte / hannem kand intet ont vederfa-
ris. Thi den Hellige Skrift/er/ som Basilius ret-
teligen hafuer sagt: Communis medica animarum
officina, det er/ Sixlens almindelig Apotek.**

Pfal. 19. **Saa ville vi da føre disse høybedrøffuede A-
dels Personer til sammested/ at deris Hiertesorrig
aff den Hellig Lands Naade ved Guds Ord
maa forlindres / huortil blant andre Skriftens
trøffelige Sprock/ dette fornemmelig monne tie-
ne/ huilket er saa dyrebar / at intet Sølf eller
Guld / kand det betale: Ja dersom et bedrøffuet
Hierte/ hafde ellers ingen Trøst i den gandske Bi-
bel/ kunde det i ald paakommende Nød / sig der
med behjelp. Samme Sprock med andre flere/
hafuer denne S. Frue tegnet i sin Bibel/ oc giort
sig det ofte nyttigt til Trøst oc husualelse/ oc er mig
derfore tilsticket aff hendis høybedrøffuede efter-
latte Venner/ at det i hendis Lügprædicken skulde
forklaris. De skal det være os disz tierere / fordi
den høyeste Gud self hafuer talet disse Ord til sin
bedrøffuede Menighed i det Babyloniske Fængjel.**

**Sex skøne oc lifflige Husualelser / vil jeg ud-
drage aff dette guldene Sprock / i den tvtuiffacti-
ge Forhaabning/ at de skulle tiene / til at afftørre
de**

Lijprædicken.

afførrede mange modige Taare / som feldis i denne sørgelig Begiengelse. Siden ville vi effter Christelig Sedvane / høre noget om denne S. Frues Adelig Herkoms / Christelig Leffnet oc saeligt Endeligt / oc dermed ende denne Prædicken. Den Almæctigste Gud være i midler tid hos os tilstade med sin Hellig Aands Naade / at alting maa skee / hans Naamn til ære / oc os til ævig Salighed / for Jesu Christi vor Hærris skyld / Amen.

I.

DEn første Trøst oc Husualelse / som en huer sand Christen / sig med kand opholde / udi saadan bedrøffuelig Tilfald / tager Guds Aand à fortis filiorum Dei communicate, det er: aff den tilfællis skeffne oc Tilstand / som Guds Børn ere undergiffne i dette Liff.

Thi huo er de som dette sigis til / jeg haffuer forlat dig / jeg haffuer skiult mit Ansigt for dig? Er det ick Guds eget Folck? Den Christen Kircke som saa mange Sinde udi Skrifften kaldis / hans Helligdom / hans Arff oc Enedom / Christi Legegene oc hans Fylde / der opfylder alle ting i alle / Ephes. 1
for hullcken hand oc er Hoffuedet / som Paulus taler. Det er Guds Brud / som staar hos hans Pfal. 45.

G

høre

En Christelig

- Cant. 4. høyre Haand i kosteligt Guld aff Sphir. Kongen
hafuer behagelighed til hende/ thi hun er aldels
skøn / oc hafuer ingen Smitte/hand hafuer giort
Ezech. 16. Pact med hende / at hun er bleffuen hans. Hand
elsker hende fast meere end nogen Brudgom kand
elste sin Brud / taler hende saa gandske kierligent
Hof. 2. til Hof. 2. Jeg vil troloffue mig dig i Retferdighed
oc Dom/i Naade oc Barmhertighed / ja i Troen
vil jeg trolofue mig dig / at du skalt kiende HERren.

Denne sin kierste Brud / den Christen Kircke
skiuler HERren sig offte fore / lader sine Børn ge
rade i allehaande Nød oc Sienvordighed / hand la
der komme Hiertesorrig oc banghed ofuer dem /
hvilcken / saaledis trenger oc trycker dem / at
Psal. 38. de maa gaa krogede oc saare nedbøiede / som Da
uid taler. De maa af Hiertens Bemodighed sla
Hænderne ud / oc raabe som en Barselquinde /
huts Tid der er kommen / oc der er ingen Krafft til
Jerem. 4. at søde / som Jeremias det beskriuffuer. Ja HERren
skiuler sig offte saaledis bag Beggen / for sine kier
ste Børn / at de en andet meene / end det nu aldels
er ude med dem / saa de maa klage med David /
Psal. 88. de ere elendige oc dødsfuge / de hafue lidt forfardel
ser / oc ere tv. viffe om frede: Vandene gaa dem ind
til

Ligprædiken.

til Stelen/de ere nedstunckede i den dybe Dynd/oc ^{Pfal. 69.}
 Strømmene ere gangne dem offuer Hoffuedet/de
 hassue raabt sig trette/deris Hals er heef/ oc der
 ris Dyens Pius/er icke hos dennem mere.

Saadant siger jeg/maa alle lassue sig til/som
 ville leffue Gudfryctelig i Christo Zesu/thi HEr
 rens Mund hassuer talet det/hand hassuer os det
 ladet forstaa paa adskillige Steder udi sit Ord/
 saa det kand icke sla seyl/ den Gudfryctige skal ^{Pfal. 34.}
 meget lide; Dommen skal begynde aff HEr ^{1. Pct. 1.}
 rens Huus. Ja ligesom der er Degel til Sølffuet/ ^{Prov. 17.}
 oc Den til Guldet/saa prøffuer oc HErren Hier
 cerne/siger Salomon. Det er Apostelens Ord/ ^{Heb. 12.}
 at huilcken HErren elsker/ den tueter hand / oc
 hand hudstringer huer den Søn / som hand an
 nammer. Voris Frelser Christus hassuer oc det
 samme bekræftet der hand sagde: I skulle græde ^{Joh. 16.}
 oc hyle/men Verden skal glæde sig/oc i skulle hasue
 bedrøffuelse. De atter: Huo som vil følge mig eff
 ter / hand necte sig self oc tage sit Kaarß paa sig:
 huo som icke tager sit Kaarß oc følger mig' effter/ ^{Marc. 8.}
 hand er mig icke værd. ^{Matth. 10.}

Saa hassue vi oc her paa Skriftens mang
 foldige Exempler. Abel vaar en retferdig Mand/ ^{Genef. 4.}

S ij hans

En Christelig

- hans Offer behagede Herren/dog bleff hand for
myrdet aff den wogudelig Cain. Noë fandt Naas
de for Herrens Ansigt/ Gud gjorde sin Pact med
Genef.7. hannem/ der hand vilde føre Vand offuer Jorde-
rige / at forderffue alt det som haffde leffuendis
Vande; Hand satte hannem/tegn effter floden/at
saadant ickē meere skulle skee/velsignede hannem/oc
lagde alle Ting under hans Fødder: Icke dis min-
Genef.8. dre bleff Noë aff huer Mand foractet oc bespottet
i den første Verden/ udi hundrede oc tiuffue Aar/
oc der Jorden vaar rensset fra saadan vederffingelig-
hed/ varede det ickē lenge/ førend hans egen Søn
den lille Cham/ Canaans Fader gjorde hannem
det saa grofft / at hand nøddedis til at Luse For-
Genef.9. bandelse offuer ald hans affkomme.
- Genef.22. Abraham vaar io en Mand / effter Guds eget
Vidnisbiurd / som fryctede Herren / udi huilcken
Gud oc haffde saa stor Behagelighed / at hand
foer hannem oc hans Sød evindelig; dog maatte
Abraham lide oc udflaa meget ont / forlade sit Fæ-
derne Land / sin Slect oc sin Faders Huus / van-
Astor.7. dre omkring udi et fremmet Land / udi huilcket
hand oc ickē haffde en Foeds bred / den dyre Tid
tuingde hannem / nu til Aagten / huor hand aff
Genef.12. fryct for Folckeds wogudelighed / en torde være sin
egen

egen Hustru bekiend. Nu til Gerar / huor hand ^{Genes. 20.}
 icke vaar i mindre Fare bestædiget ; hand nød-
 dedis til at udjage Ismael / som en Bespottere ;
 hand bleff fristet aff Herren / at slacte sin eneste ^{Genes. 22.}
 Son til Brendoffer. Hand maatte oc omsider
 see sin kieriste Hustrue Sara Død for sine Gød, ^{Genes. 23.}
 der / som hans Historie udviser.

Loth vaar en from Mand / oc prædickede Her-
 rens Fryet for Folcket / men hand hassuer oc icke
 været Korffit foruden : hand bleff fangen / bort-
 ført med sit gandske Huus aff Redarlaomer Kon- ^{Genes. 14.}
 gen udi Elam / oc der hand fra hannem vaar be-
 friet / bleff hand paa det høieste tribuleret aff de
 skændige Sodomiter / for huis skyld hand oc mot- ^{Genes. 19.}
 te forsee sig til bierget / at hand en skulle bliffue deel-
 actig udi deris Straff / oc miste saa paa Veyen sin
 Hustru ved en ynckelig Uffgang / der hun for sin
 Vlydigheds skyld bleff omvendt til en Salt-
 stutte.

Huor gick det den hellig Patriarch Jacobs
 motte hand icke bliffue Landflyctig for sin hadske
 Broder Esau ? Kommer udi en haard Tieniste
 hos sin Morbroder Laban / udi tiuffue samfelde
 Aar / saa hand om Dagen forsmectede aff Hede / ^{Genes. 28.}
 oc om Natten aff Kuld oc Frost / Soffnen vige-
 de

En Christelig

- Genef. 31. fra hans Dyne/hans Løn bleff hannem ti gange
forvend. Den deylige Rachel døer hannem fra i
sin Barnesødsel under oben Himel. Hans Børn
giorde hannem den ene store Hiertesorrig effter
Genef. 35 den anden. Ruben besmittede hans Seng/Dina
Genef. 34 bleff krencket/ Simeon oc Levi udsøste Blod / Jo-
seph bleff borte / den gode gamle Fader begræd
hanem/oc vilde icke lade sig trøste/men sagde: Jeg
Genef. 37 maa fare ned till min Søn aff Sorrig i Grassuen.
Huad skal jeg siige om Konning David/som
vaar en Mand effter Guds eget Herte; monne
hand haffue været uden Kaars oc bedrøffuelser
Ingenlunde: Men hand hafuer hafft en fuld oc
offuerflødig Naade/sra Barndom indtil yderste
Ulderdom / fra det hand voctede Saarene / indtil
hand afflagde den Kongelige Krone. At jeg intet
skal tale om de mangfoldige Liffs farer hand haf-
uer været bestedt udi/ nu der hand gaff sig i Kamp
2. Sam. 17. med den meettige oc store Goliath / Nu der hand
med tu hundrede aff de Philisters Forhuder betaa-
1. Sam. 18. lede Morgengassue for Nichol Kongens Daat-
ter / hand sig til Ecce: Nu der Saul hans Hoff-
uetfiende forfulde hannem fra en Sted til en an-
2. Sam. 19 ad 28. den/saa hand huercken Dag eller Nat kunde være
viß paa sit Liff. Men huad meene vi/hannem at
haffue

Lijgprædiken.

haffue været om Hiertet/der hans egen Søn Ab-
solon stötte hannem aff Regimentet; hand motte
gaa offuer Kidrons Beck gradendis med høy^{2. Sam. 15.}
Kost; Hand hafde skiult sit Hofuet/gick barfodet/
i ligemaade alt Folcket/ som vaar hos hannem?

Den gode oc Gudfryttige Job/om huilcken
Herren oc selff til berømmelse sagde / at hans^{Job. 1.}
lige vaar icke i Landet/hafuer icke været forskonet
for Kaarffens Bagerer: hand misse paa en Dag
alt det hand haffde: De aff Seba fulde ud oc toge
hans Oxen oc Assener / oc sloge Drengene med
skarpe Sverd. Guds Ild faldt ned aff Himmelen
oc fortærede hans Saar. Chaldæerne borttoge
hans Camele: hans Sønner oc Döttere omkom-
me i dertis førstesødde Broders Huus/ ved et fierck
Veyr/ som slog Husit ned paa dennem. Selff bleff^{Job. 2.}
hand slagen af Saar/ med onde Bulder/ fra hans
Goedsol/ indtil hans Iffe/ saa hand motte tage sig
et Skaar at strabe sig med/ oc sette sig ned i Asken:
Hans beste Venner/ ja hans egen Hustrue bespot-
tede hannem. In Summa/ hand haffuer saa hart
været plaget/ at hand oc aff Waalmodighed haf-
uer forbandet sin egen Fødsels Dag / ja siden me-
get nyckeligen beklaget sit langvarende Kaarff
oc sagt: Der som mand veyede min Jammer / oc^{Cap. 6.}
lagde

En Christelig

lagde min Pine tilfammen i en Veneskaal/ da bleff den suarere end Sand i Hassuet.

See/saaledis hassuer|de Gudsfryetiges skeffne været i fordum tid/alle Guds helgene/Patriarcher / Propheter oc Apostler/ oc deris tilhengere/ ere saa forsøgte ; ja voris Frelsere Christus self/ for alle de andre. De saaledis vil det bliffue til Verdens ende. Derfor/du bedrøfuede Siæl/som lider Korß oc Giendordighed/Fristelse oc Anfectioning/tenck ick/ at du est allene med Angest oc Nød beladen/ah ney/du hassuer mange i Selsk ab med dig. Vider / at lige den samme Pine gaar eders Brødre offuer i Verden. Derfor saa lader den **HÆDE**/det er Korß oc Modgang / som tilflæs eder til en forsøgelse/ick komme eder fremmet fore/ ligesom eder hendede noget fremmet/som Apostelen **S.Peder** raader alle Christne Kaarßdragere. Thi Kaarßet maa ick være Guds Børn en fremmet Giesl/ men deris daglig Spise. Huilcket er det første.

1. Pet. 4.
v. 12.

II.

QEn anden Husualelse / som en sand Christen kand hassue udi Kaarß oc Modgang/tager Guds Vland/à crucem imponentis voluntate, aff hans Villie oc Forsun / som legger os
Kaarßit

Ligprædiken.

Korsit paa/oc gisuis tilkiende med det Ord **IES**/
 naar **HERren** siger: **IES** hafuer forlat dig/**IES**
 hafuer skilt mit Ansiet for dig. Vil dermed læ-
 re / at Guds Børn bliffue ick aff en hendelse eller
 slumpelycke med Kaarsit beladne / meget min-
 dre at det skulle komme fra Dieffuelen eller on-
 de Mennisker / som ere hans rette Lemmer oc
 Bercksted ; fra Spaakonen oc Trokonen /som
 manganuudi Verden tilskriffue deris onde/oc vil-
 le saa hielptis igien/ved det samme Middel/at den
 ene Dieffuel skal forjage oc bortdriffue den anden/
 hullket dog ick at kunde skee / hafuer Christus
 selff til god undervisning lært os i Evangelio:
 Men Kaarsit kommer fra **HERren**/hand som søn Matth.12.
 derlaar oc læger / fører til Hellsuede oc fra igien/
 som Anna Samuels Moder bekiendte. Oc her 1.Sam.2.
 paa hafue vi mange skriftens Vidnisbyrd/saa vel
 i gamle/som ny Testamente. Huo er den som torde
 sige: alt skeede det / oc **HERREN** befoel det ick
 ? Mon der ick skal udkomme aff den Hønestis
 Mund / de onde Ting oc de gode? siger Jeremias. Thren.2.
 Propheten Amos hafuer oc det samme bekreffet/
 sigendis: Mon der vare en Wlycke i en Stad/oc Amos.3.
HERren hafuer ick gjort det? Ja Syrach taler oc
 merckelig der om i sin Huusbog/ med disse Ord:
 D Liff

En Christelig

- Syr. 11. Liff oc Død/got oc ondt/Armod oc Rigdom/ cre
fra H. Erren. Huor herligen hassuer Wsaph be
streffuen Guds Børns Kaarþ oc Modgang/der
Pfal. 75. hand saaledis hafuer talet: Det kommer ick/for
flaa Lycke eller Wlycke / aff Øster eller Vester/ ey
heller aff Biergene i Drecken; thi Gud er den som
dommer / som skal nedtrycke denne/oc ophøye
denne/thi der er et B. xgeret. H. Errens Haand / oc
Vinen er rød/det er skenket fuldt aff sterck Vijn oc
hand skencker der af: det er/deeler huer sin Naade
til/som hand skal dricke/ somme lidet some meget/
effter som de ere hannem tierkomne. Ja at H. Er
ren er den/som tilføyer os Kaarfit oc Modgang/
Esa. 48. hassuer Guds Aand sielff gisuct tilkiende ved Pro
pheten Esaiam med disse Ord: Jeg er H. Erren oc
ingen meere/ jeg som bereder Ljuß oc skaber Mør
cket/ jeg som gjør Fred oc skaber Wlycke/ Jeg er
H. Erren/som dette gjør altsamen. Voris Frelser
Christus hafuer sielff grundeligen underviist os/
at intet skeer uden Guds villie / der hand hassuer
Matt. 10. sagt: Selgis ick to Spurre for en Penge? Oc ick
en aff demnem salder paa Jorden/uden eders him
melske Faders villie: end ere alle eders Hofuedthaar
taalde/ frytter eder derfor ick/ i ere bedre / end
mange Spurre. Apostelen taler oc meget sinuick om
Kaar

Liigpredicken.

Kaar sit sigendis: Dersom i lide Kesselse/da tilbiu
der Gud sig imod eder/som imod Børn: men ere i ^{Heb.12.}
uden Kesselse i huilcken de alle ere de clactige/da ere
i so ætte oc ick Børn.

Aff saadanne oc andre Ekristens vidnißbyrd/
kunde vi rettelligen slutte/Kaarset ey os at tilskickis
fra nogen anden/ end fra Herren vor Gud allene.
Huorfore oc Guds Helgene altid hassue tilskress
uit Herren ald deris modgang oc gienvordighed.
At Josephs Brødre bortsolde hannem af Had til
de Ismaelitiske Riobmænd/som førde hannem til
Egypten: huem gaff hand skyld derfore? Icke san
delig sine Brødre/men fornemmelig Gud i Him
melen / thider den komme ned til hannem/ oc
hand lod sig kende aff dennem/siger hand blandt
andet: GUD hassuer sendt mig hid ned/sor eder.
De effter sin Faders dødelig Affgang/ taler hand ^{Gen. 45.}
endnu tydeligere her om/ oc gjør en merckelig un
derskeed imellem sine Brødres intention, oc den
lessuende Guds intention: Thi som de komme oc
falde ned for hannem/ oc sige: See vi ere dine Tie
nere/forlad os voris Missgierning oc Synd/at vi
giorde saa ilde imod dig! Da soarer hand: Frye ^{Gen. 50.}
ter ick: thi mon jeg være i Guds Eted/forflaa/at
forhindre det som hand vil hassue frem? I tenckte
Dij at

En Christelig

at giøre ilde mod mig : Men Gud tenckte at giøre det got / som i see nu klarlige at gaa for sig. Den fromme David bleff udi sin Fluct for Absolon meget ilde ofverfalden af den Skiendegiest Simeel Gera Søn / som bandede oc slog til hannem med Steen / oc der Abisai Seruja Søn / vilde hafue slaget Hofuedet aff hannem / formeente David hannem det oc sagde : Lad hannem bande / thi Herren hafuer sagt til hannem / band David / oc huo kand siige : Huorfor giør du saa ? Der den gode Job hafde mist alt det hand haffde / gaff hand ickē skylden paa Menniskene / de Arabier oc Chaldæer / meget mindre vilde hand gifue Diefuelen den xre / at hand haffde konniet saadant aff Sted / men hand tilskreff det den høyeste Gud allene / oc sagde med største frimodighed : Nøgen kom jeg aff Moders Liff / oc nøgen skal jeg fare der hen igien : Herren gaff / Herren tog / Herrens Nafn være loffuet. Iader hand nu vaar slagen af Diefuelen med onde bylder fra top oc til taa / oc hans vanartige Hustru spottede hannem i hans smerte / suarede hand saa gandske taalmodeligen : Haffue vi annammet det gode aff Herren / skulle vi oc ickē annamme det onde ? Noris Frelser Christus blef fangen i Wrtegaarden af Juda oc den Jødiske skare / Peder vilde forfette hannem / drog sit Sverd ud / oc hug den nypperste Præstis

stis Suend et Dre aff: Men Christus straffede Matth. 26.
 hanem/befoel hand skulle stinge Suerdet igien i sin
 Sted/thi de gjorde ick saadant aff dennem sielff/
 men det vaar saa beskicket aff hans himmelske Fa-
 der: Skal jeg/siger hand/icke dricke den Kalck/som
 min Fader gaff mig?

See saadant b;r alle sande Christne idelig at
 betencke / at naar dennem meder Kaarß oc Gien-
 vordighed / de da ick søge Narsag/ enten udi Ly-
 ckens Lob / som sligt hæffuer beskicket / saa som de
 gamle Hedninge hæfue giort/eller beskylde Natu-
 ren med sine Influencier oc Effecter, som Chaldæer oc
 Stienekiger/der effter Himmclens Lob / saadant
 hæffue wdregnet. End oc ick skylde sig sielff derfore/
 at de ved deris Vijsdom / Konst / Legemis gode
 Constitution. Rigdom oc andet saadant / kunde let-
 telig hæffue affvendet en oc anden tilfald/der som de
 ickun betiden sig der paa hæffde betenckt. Alt saa-
 dant er idel daarlighed/oc strider imod det aabenba-
 rede Ord / huilcket klarligen siger os / huor fra
 Modgang oc Medgang monne komme. Vel er det
 sandt/at Naturen er ick forgtesuis/oc Gud bruger
 Naturen saa vel til hielp/som oc til Straff. Saa
 kand oc Dieffuelen med sine Lemmer wdrette store
 ting i Naturen / til at skade de Gudfryctige / effter

Dij

som

En Christelig

Ephes. 6.
2. Cor. 11.

som hand er en tusindfold Konstener/en Første udi
Lufften / som regierer udi denne Verdens Mørck-
hed / oc kand forvandle sig til Liusens Engel. Men
saa kand hand dog intet giøre/uden Guds tilladel-
se/hand kand icke skade det ringeste. Haar paa voris
Hoffuet. *Potestas Diaboli, sub potestate DEI est,*
siger Augustinus : Dieffuelens Mact er under
Guds Mact. Derfor / saa bør det os med alle
Guds Helgene/ ja med Christo sielf icke at hensee til
Causas secundas, de nerværende oc Naturlige Aarsa-
ger/ som effter deris villie intet kand skade Guds
Børn: men vi skulle stedse betencke *Causam primam,*
den første oc Offuernaturlige Aarsag/den ævige oc
allmectigste GUD / som giør alt huad hand vill i
Himmelen oc paa Jorden / oc derfor sig med Da-
vid : Det er skeed af hannem/ oc det er underligt for
vore Øyne. Item : Hoffuet være Gud / som dagli-
gen legger os Byrde paa.

Pfal. 135.
Pfal. 118.
Pfal. 68.

Det er det meget trøstelig for alle sande Christi-
ne/ at Kaarsit kommer fra Gud/hand som er voris
Kiære Fader/der meener os det saa gandske troligen/
at aldrig kand nogen Naturlig Fader haffue sit
Barn saa kiert/ Gud voris himmelske Fader haff-
uer os so langt kierrere. Hand haffuer tegnet os paa
Henderne / saa at om en Moder kunde forglemme
sit

Pfal. 103.

sit diendis Barn/at hun en skulle forbarne sig off^{Esa. 49.}
 uer sin Liffuis Søn/vil HERren dog aldrig for-
 glemme os. Men at hand tilskicker os Raarfet/det
 gier hand aff idel Kierlighed / at vi dis bedre skulle
 lære at kiende hannem / oc paakalde hannem i ald
 vor Nød/thi hand vil icke vor forderffuelse/men at
 vi skulle leffue. Sig sig derfor et huert Guds
 Barn/ med den hellige Augustino: Et cum blandi-
 ris, Pater es, & cum cædis, pater es; Ideo blandiris, ne de-
 ficiam; Ideo cædis, ne peream. det er baade naar du
 handler mildelig/ est du vor Fader / oc naar du reff-
 ser/ est du vor Fader: Derfor handler du mildelig/
 at jeg icke skal forsage; derfor slaar du / at jeg icke
 skal fortabis. Oc det stemmer smuct ofuer ens med
 Apostelens Ord/ der hand siger: Dersom vi dømt
 te os sielff/ da bleffue vi icke fordomte; Men naar vi^{1. Cor. ii.}
 dømmis / da straffis vi af HERren/ paa det vi med
 Verden icke skulle fordommis. Saa skulle vi derfo-
 re / som lydige Børn gierne annamme saadan
 HERrens Refselse/ ja glæde os der offuer.

Oc huo vilde icke det gierne giøre / efftersom
 HERren handler med os / som en god Vert kand
 handle med sine kiertomme Gæster/ at ligesom paa
 Gædskabs tid/ de fornemteste sidde ofverst til
 Bords/ bliffoe best tracterede/ der maa icke fattis
 for

En Christelig

for denem i Glassene; men med de andre/ som ere ringere/ actis det icke saa nøye/ dog saa de oc huad de skulle hafve : Saa gaar det oc til udi HERRENS Giestebud/ hand er den som setter sine besie Venner affuerst/ giføer dennem store maader/ lader icke fattis for dennem udi Kaarssens Bøgere. O salige ere alle de som dricke aff det Bøgere HERREN hafver i sin Haand! huorledis kand dennem vederfaris en større Åre ? Betencker dog / dersom en Verdslig Herre oc Konge / vilde sette en aff sine Tienere til Bords med sig / bede hannem Dricke aff sit eget Bøgere / huad skulle den Tienere sige sig lycksalig ? Langt meere maa den / som GUD indbyder til sit Bord/ oc lader dricke aff sit Bøgere/ sige sig lycksalig : thi Kongers Gunst er timelig/ men HERRENS Naade varer til ævig tid. Men tvlycksalige ere de Mennisker / som ey maa dricke den salige Kalck/ de som lesøe hen udi Bellyst oc Glæde / vide aff intet ont at sige : de maa være vissøe paa/ at HERREN holder dennem icke for sine Venner / oc lader dennem derfor gaa huor de ville : dog skulle de omsider/ naar den klare Biin er uddrucket/ oc Giestebudet haffver ende/ bekomme Barmen / saa de skulle rafføe oc tumble.

Derfore/ du Guds Barn/ som lider Kaars oc Bedrøfs

Liigprædiken.

Bedrøfsuelse/ glæde digudi dit Hierte/ oc tenck/ at
so haardere du reffis aff HERren/ so tierere hafuer
hand dig: det er dig hæderligt at sidde iblant de
øffuerste til din HERris Bord: Christus din Frel-
sere hassuer dig tildruket / aldrig kand du svare
hannem med retten. Sig derfor glædeligen med
David: Jeg vil annamme den mangfoldige E-
lighedsens Kalck / oc paakalde i HERrens Naffn. Pfal. 116.
Det er det andet.

III.

En tredie Trost oc Husualelse / som Guds
Børn skulle hafue i ald deris Bedrøfsuelse/
beskriffuer os Guds Aand / ab ira præsentis breui-
tate, aff den nærberende Bredis Korthed / hull-
ket giffuis med det Ord/et Øyeblik tilkiende.
Jeg hafver forlat dig et lidet Øyeblik / af Brede
skulte jeg mit Ansiet for dig / et lidet Øyeblik.

HERren voris Gud bliffuer ingenlunde vred
paa os forgieffuis / skal hand bliffue vred paa os/
da maa vi vist giffue hannem Aarsage der til / oc
vel hassue fortient hans Brede oc Bnaade; thi
saa staar der streffuet: Du setter voris Misgier- Pfal. 90.
ninger for dig / vore vobekjendte Synder i Liuset
for dit Ansiet / derfor fare alle vore Dage hen / for
din Brede. Alt det HERren bliffuer vred paa os /

E

det

En Christelig

Esa. 59.
Jer. 4.
Pfal. 5.
Esa. 1.

det volde voris mangfoldige Synder / de giøre
Skilsmis imellem voris Gud oc os / hand som er
en fortærendis Ild imod Synden / oc hader Os
uertrædere. Vore Synder volde det / at Herren
skuler sit Ansigt for os / saa at / om vi end udbrede
vore Hænder / oc meget bede / hører hand dog icke.
Der som vi icke syndede / da hafde vi altid en naadig
Gud ; men efter som vi dagligē synde / suncke i
dybere oc dybere ned i det onde / saas vore hand til
at straffe / føre os ved Luctens Riis / paa den rette
Bane / at vi kunde kiende Synden / oc den alvor-
ligen aff Hiertet begræde ; huilket naar det skeer /
tilvender hand os igien sit naadis Ansigt / at end
dog vi for vore Synder skuld / med huilcke vi han-
nem saa høyligen hafue fortørnet / vel vare meere
Straff værde / saa vi dog at vide / hans Brede
ickum at vare et Øyeblik / oc saa heder det ; *sublatâ
causâ tollitur effectus* : Naar Bredden ophører / saa
faar oc Kaarffet en ende.

Pfal. 30.

Her paa hafue vi mange trøstelige Bidniß
byrd i den hellige Skriffte. I Helgene / siger Da-
uid / siunger Herren Loff / taeker oc priser hans
Hellighed / thi hans Brede varer et Øyeblik / oc
hand hassuer lyst til Liffuet / om Aftenen varer
graaden / men om Morgen glæde. Hos Pro-
pheten

Liigpredicken.

pheten Esaiam taler H Erren os meget trøstelig
 til/ der hand siger: Gack mit Folck / kom i dit ^{Esa. 26.}
 Kammer/ oc luek din Dør effter dig/ stul dig som
 et lidet Dyeblick/ indtil en Brede gaar offuer. Det
 er det David siger udi Psalmen / at H Erren er
 barmhiertig oc naadig / taalmodig oc meget mi-
 skundelig/ hand skal icke altid trøtte/ en heller være
 Bred evindelig / huilcket H Erren selff igienta-
 ger hos Propheten/ der hand siger: Jeg vil icke al ^{Pfal. 103.}
 tid trette/ en heller være bred til ævig tid / men der
 skal blæse en Vind fra mit Ansiet/ oc jeg vil giffue ^{Esa. 57.}
 Vande/ det er som Lutherus det hassuer forklaret/
 Jeg vil vederquæge de bedrøfuede: thi H Errens
 Bræde er en fortørendis Ild; naar den recker til
 hans kiere Barn/ fornemme de stor Hede oc bryn-
 de/ oc maatte i et Dyeblick bliffue til intet/ der som
 H Erren icke loed blæse Vande / trøstede oc veder-
 quegede dennem / at de fortørrede Been kunde
 grønne. Ia vi hassue H Errens Forjettelse/ at ^{Esa. 66.}
 hand mit udi Brede vil tencke paa sin Barmhjer-
 tighed/ oc hans Naade skal være huer Morgen ny.
 De Ketsferdige bliffue vel reffede/ men dennem skal
 vederfaris meget got. In Summa / alt huad ^{Sap. 3.}
 Guds Børn lide i denne Verden / det er icke et
 Dyeblick / en liden Stund / som Christus sagde:
 E ij Om

En Christelig

Joh. 5.

Om en liden Stund see i mig ick / oc atter om en liden Stund da skulle i see mig. Huilcket hand sielf saaledis forklarer : I skulle græde oc hyle / men Verden skal glæde sig / oc i skulle haffue bedrøffuelse / lå Smerte / forståa saadan / som en Varselquinde känd haffue / naar hun er i yderste Nød. Dog skal eders Bedrøffuelse ombendis til glæde / thi seg vil see eder iglen / oc eders Herte skal glæde sig / oc ingen skal kunnide tage eders Glæde fra eder.

Endog til det er icke et lidet Øyeblik / saa blifuer det mangt et Guds Barn meget langsomt oc kiedsommeligt. Thi forhaling / i huor kort den inoffie være / er den dog den nødlidende alt forlang : Et Øyeblik stunts offte som mange Aar. Det vaar et langsomt Øyeblik / for den arme Quinde / som hafde Blodsoet i tolf samfulde Aar / end meere for den / som vaar krumpen / oc kunde ick see op i atten gandske Aar. Huad meene vi om det Meniske / der laa ved den Dam Bethesda / oc haffde været stugt i 38. Aar. Saa vel som den der sad hos Tempelens Dør oc vaar halt af Moders Lif meere end fyrgetiuffve Aar. Mangt et Guds Barn hafver ey en helbreds Stund sin gandske Lifvs tid / oc tencker derfor vel offte ved sig sielf ; Ah du fromme oc gode GvD ! er dette en liden Stund /

er

Matth. 9.
Luc. 13.

Joh. 5.

Act. 3.

Lijgsprædiken.

er dette et Øyeblik? Hafver jeg ick baaren mit
 Korß saa mange Dage; saa mange Wger; saa
 mange Maaneder/saa mange Aar! ja min gands-
 ske Liffs tid! Saa siger mand med David: H Er-
 re/huor lenge wilt du aldels forglemme mig? Huor ^{Pfal. 13.}
 lenge wilt du skule dit Ansigt for mig? Huor lenge
 skal jeg raadsla med mine Siel/ oc hafue angist
 dagligen i mit Hierte? Item/ Min Gud/ min
 Gud/hui forlodst du mig? Du est langt fra mig ^{Pfal. 22.}
 min Hielp/ jeg motte raabe om Dagen/ oc du
 vilde ick svare/ oc om Natten/ oc jeg tier ick.

Men fromme Christine/ Gud regner ick tiden
 effter vort Senerverck/ men effter sit eget Time-
 glaß: Huorledis det? Som Gud lærer udi Psal-
 men/ der hand siger: Tusinde Aar ere for dig/ som ^{Pfal. 90.}
 den Dag der fremgick i gaar/ oc som en Natteveet.
 Huilck et oc Apostelen S. Peder bekræfter med dis-
 se Ord: Dette ene skulle i vide at en Dag er for
 H Erren/ som tusinde Aar/ oc tusinde Aar/ som en
 Dag. H Erren forhaler ick Forsættelsen/ som ^{2. Pet. 4.}
 nogle atte det fore. Saa heder det da/ at vor mod-
 gangs oc bedrøvelsis tid/ er ickun et Øyeblik for
 H Erren. Siunis nogen det ick saa at være/ hand
 atte slitteligen paa disse tre effterfølgendis Ety-
 cker/

En Christelig

cker / saa skal hand vel gifve det Mact / at det saa
hafver sig i sandheden.

- Det 1. er den ævig Straff / som de ewgudelige
skulle lide oc udfaa. Thi foruden det / at Straf-
fen i sig sielff er wldelig / oc beskrieffois derforre i
- Matth. 8. Guds Ord / med forstreckelige Maffne : Det ud-
vortis Mœckhed / huor der er Graad oc Tændgnid-
Apoc. 19. sel : en Jlds Søe / som brender med Svogel uden
Apoc. 9. affladelse. Guds hastigheds Viin / som wblandet
& 14. cap. er ifkœnket i hans Vredis Kalck / den ævige Jld :
Med andre flere ; foruden dette siger jeg / er det oc
en ævig Straff. Det er den ævig Jld / som er
- Matth. 25. bered Dleffvelen oc hans Engle / udi hullcken de
ewgudelige skulle pjinis Dag oc Nat udi ald ævig-
Apoc. 19. hed / deris Jld skal aldrig udslyckis / oc deris Orm
skal aldrig døe / de skulle pjinis med Jld oc Svogel
Esa. 66. deris Pjnis Røg skal opfare i ald ævighed / oc de
Apoc. 14. skulle icke hafue Roelighed Dag eller Nat / de skal
Apoc. 16. le tygge deris Tunger / oc bespotte Gud i Himme-
len for deris Smerte oc Saar. Oc her hos skal
der ingen Husualelse være / ingen hielp / ingen
Haab om befrielse / hullcket oc voris Frelsere i Pa-
Luc. 16. rabel vtiß hafver gifvet tilkiende med den Rige
Mand / som laa i Hellsvedis Due / oc ofver dette / at
hand med største harm maatte see Lazarum i A-
brahams

brahams Skjød / som hand saa meget tilforne
 haffde foractet / oc nu vel gierne onsket hannem at
 være i lige fordømmelse med sig / kunde hand oc icke
 bekomme en eniste draabe Vand at ledste sin Tun-
 ge med / det er / den allermindste vederquegelse; men
 hand oc maatte høre / at der vaar et søelgende Dnh
 imellem Abraham oc hannem befæstet / oc derfor
 ingen Vdgang aff den Pnis sied at forventis.
 Saadant er jo forstreckeligt at høre / om denne wo-
 lidelig oc ævig Pine / oc kunde end de ugudelige haf-
 ve Forhaabning effter tusinde Aar at blifve be-
 friede / huilcket vel vaar lenge / maatte de end trøste
 sig der ved: men nu faar det aldrig ende. Vaar der
 et Bierg saa stort / som den gandske Verden / oc en
 liden Sugl førde allentis hært hundrede Aar et
 Sandkorn der fra / kunde det dog en gang saa
 ende / men Hølføedis Pine faar aldrig ende. Huo
 som det betencker / hand maa jo gifve det mact / at
 det vil lide her udi Verden / er intet / der imod at reg-
 ne / uden et Øyeblik.

Det 2. som skal actis udi Guds Børns Li-
 delse / er voris Lefnets korthed. Vi vide aldrig / naar
 Døden gjør en ende der paa; i Dag sund oc karst /
 i Morgen slug oc skrøbelig: i Dag lefvende / i mor-
 gen død. Derom taler David meget merckelig
 figen

En Christelig

- Pfal. 39. sigendis: See/ mine Dage ere en Haands bred/
oc mit Liff er som intet for dig. For Menniskene/
vil David sige/ siuntis det vel noget/ men for dig er
det slet intet. Oc huad skulle det være/ efftersom
Esa. 40. Blomstier paa Marken/ Høet blifver jo tørt/ oc
Blomstieret falder aff? som Propheten hafver
raabt effter Guds Befaling. Den gode Job haf-
ver oc vel vist der af at sige/ der hand bestreff Men-
Job. 14. nisks Liffnet med disse Ord: Et Menniske sød
aff en Quinde/ leffver en flacket tid/ ja saa Dage/
det gaar op som et Blomstier. oc affalder/ det slyer
som en Skygge oc blifver icke bestandigt. Huilcket
oc David bekræfter udi Psalmen / der hand siger:
Pfal. 103. Et Menniske er udi sit Liffnet lige som Græs/
hand blomstres som et Blomstier. paa Marken/
naar Været farer der ofuer / saa er det icke meere
der/ oc den sted som det stod paa tiendis icke meere.
Huad er et Menniske / siger Syrach/ oc huor til
duer hand/ huad kand hand gaffne / oc huad kand
hand skade? hans Dagis tal/ naar det er noget/
Sir. 18. Kommer paa det høyeste / er hundrede Aar. Da-
vid giør enda Regningen korter / oc siger: Vore
Aars Dage i dem mens de varer / oc i huilcke vi
leffue / ere halffierdsindstiuuffue Aar / saa fare vi
bort/

Ligprædiken.

bort/ligesom vi fløye herfra / saa det en er kiend en gang / at vi her haføe været. ^{Pfal. 90.} De huad er 80. eller 100. Aar / om det kunde komme saa viit / at ligne imod ævighed? sandelig intet andet / end et Øyeblick. Tusinde Aar / siger Sirach / ere imod ævighed at ligne / saa meget som en Vandsdrobe imod Haffuet / oc et Sandkorn imod Haffsens sand. ^{Sirach. 18.} Naar da nu et Menniskes Liff / her er i Verden / faaer ende / saa faaer ald hans Corrig oc Modgang ende / men det ævige Liff faaer aldrig ende.

De er det Tredie / som vi skulle acte udi Raarf oc Modgang / at der paa vil følg ævige Glæde oc Herlighed : saadan Glæde / som intet Øye haffuer seet / intet Øre haffuer hørt / oc er aldrig opstiget i noget Menniskis Hierte. Huo som maatte bestue Gud i et Øyeblick / hand skulle ick tage ald Verdens Guld oc liggende Gæ der fore. Men huad meene vi det skal være / naar vi skulle see hannem Ansiet fra Ansiet? Kunde dog Peder bekomme saadan Hiertens Glæde / der hand saae Christum forklaret paa Bierget / at hand oc forglemte alle Ting oc sagde: O HERRE / her er got at være / lader os giøre tre Boliger / dig en / Mosen / oc Elia en. ^{1. Cor. 2.} ^{1. Cor. 13.} ^{Matth. 17.} Da skulle vi so langt meere kunde sige om de ævige Boliger: Her er got at være / lader os Glæde oc

§

Fryde

Christelige

Fryde os for Gud oc Lønnet / til huiß Bryllup
vi ere kaldede. Huo vilde derfor icke gierne lide
ondt et Øyeblik / huo vilde icke gierne tage sit
Kaars paa sig oc følge Christum effter / oc sige med
den Christen Kircke:

Skulde det end vare fra Morgenstund
Oc indtil Aftens Ende /
Saaskal mit Hierte slet ingenlund /
Fortuiffle eller fra dig vende.

Rom. 8. Ja troste sig med Apostelens Ord: Jeg holder
det saa / at de Ting som vi vil lide her / ere icke
værd / for saa / at tale om / eller en gang at see til /
imod den Herlighed / som paa os skal Øbenbaris.
Item: vor trengsel / som er slæket oc læt / gjør os en
offver aldmaade ævrig værtig Herlighed / vi som
icke see til det sunlige / men til det vsunlige / thi det
2-Cor. 4. sunlige er timeligt / men det vsunlige er ævrigt.
Oc det er det Tredie.

IV.

DEn fierde Trøst / som den naadige Gud tilfø
ger sine lydige Børn / med Kaars oc Bedrøf
velse tagis / à congregationis insequentis jucundita
te: Aff den lystige oc Glædelige samling / som vil
følge

følge der efter/oc bestriffuis med disse Ord : Jeg vil forsamle dig med stor Barmhertighed. Guds Vland vil saa meget sige: Meent du/ at jeg slet hæffuer forskut dig ? Ah ney ingen lunde: Men vær icckun Taalmodig/ oc forlad dig paa mig allene/ thi det Øneblick vil jeg forsamle dig med stor Barmhertighed/ oc lade dig see mit Ansigt / saa du skal finde min Trøst/ smage min kierlighed/ oc fornemme min hjælp. Mit Faderlige Herte brender til dig / at jeg skal forbarme mig offuer dig / min barmhertighed er saa stoer imod dig/ at den langt offuergaar en Moders Kierlighed : den staar dig stedse aaben fore/ oc skal icke fattis/ men være dig/ som en tilig oc sildig Regn / ved hulleken du skal vore oc formeeris/ bekomme Roed oc blifue sterck / faa en Krafft/ føris paa Orne Vinge/ oc samlis/ som Kyllinge under Moders Vinge.

Hvorledis samler da Gud os med stoer Barmhertighed? I. Confolando, I det hand trøstier os i Kaars oc Bedrøffuelse/ styrcker oc opholder vore Hierter / at vi med største Taalmodighed / ja med hertens Fryd oc Glæde drage Kaarsens Byrde. Trøstier/ trøstier mit Folk/ siger Herren/ taler kierligen til Jerusalem/ oc raaber til hende / at hindis Strid hæffuer ende/ oc hindis Misgierning er forladen.

En Christelig

- laden. De paa et andet sted fremsfører hand disse meget glædelige Ord: Himlene ere min Stoel oc Zorden mine Føders Skammel/men jeg vil see til den Elendige/ oc til den som hassuer en sønderknu set Aand/ oc som frycter for mit Ord. Glæder eder med Jerusalem/ oc fryder eder i hinde / thti skulle die/ i skulle bærts i Armene/ oc i skulle forlyste eder paa Kna / som en Moder husualer nogen/ saa vil jeg husuale eder / oc i skulle saa Husualelse. Om saadan Trøst beder David meget inderligen / der hand siger: Gif mig/ H Erre / Igen din Saligheds Trøst/ oc opholde mig med en frivillig Aand; saadan en Aand / vil David sige / der kand giøre mig ferdig / ja drisue mig til at tage imod huis du mig vil tilstikke / der altid kand forsikre mig paa din Naade/ oc giffue min Aand Bidnißbyrd / at jeg er dit Barn. Saadan Trøst hassuer den hellige Stephanus fundit i sit Hierte; at der hans Nod standere skare Zenderne tilsammen ofuer hannem/ oc stormede endrecteligen til hannem / da som hand vaar fuld aff den hellig Aand/ saae hand fast til Himmelen/ oc saae Guds Herlighed/ oc Jesum/ som stoed hos Guds høyre Haand. De hellige Apostle hasue oc sampeligen denne Trøst fornummen/ der de bleffue forfulde for Christi Naffns be
- fler

Kiendelstis skyld/oc opløffede deris Røst til Gud.
 Historien formelder/at der de haffde bedet/darør
 dis steden/der som de vaare forsamlede/ oc de bleffue
 alle opfyldte med den hellig And / oc talede
 Guds Ord med frimodighed. I de som tilforne ^{A. 4.}
 haffde holdet sig inden lucte Dørre/ skult sig her
 oc der aff fryet for Jøderne; de vaare nu ferdige/at ^{1. Joh. 20.}
 gaa alle deris Stender under Dynnene/lade sig fan-
 ge oc binde/oc vaare glade / naar de haffde været
 verdige til at vanæris for JEsu Naffis skyld. Oc ^{A. 5.}
 saaledis trøstier HERren endnu dagligen alle trø-
 endis udi Kaarß oc Bedrøffuelse / at de oc bliffue
 bestandige indtil enden / oc kunde med Apostelen
 tacke Gud for saadan naade/oc siige: Løffuet være
 Gud oc vor HERris JEsu Christi Fader/Barm-
 hertigheds Fader/oc ald trøstens Gud/som trø-
 stier os i ald vor Bedrøffuelse / at vi kunde trøste ^{2. Cor. 1.}
 dennem / som ere i allehaande Bedrøffuelse/med
 den Trøst/der vi blefue trøstede med af Gud.

2. Samler HERren os til sig mitigando, i det
 hand forlindrer oc formilder Kaarset saa det bliffue
 uer os icke alt for suart / at vi skulle vansinecte der
 under oc gaa til grunde/huorpaa vi oc haffue skrif-
 tens Exempler. Vel vaar det Jacob et stort Kaarß
 at hand stedse haffde møye oc arbejnde hos sin

En Christelig

Morbroder Laban / oc ickun saare liden Tack derfore : men saa velsignede HERren hannem igien dis rigeligere / gaff hannem glæde for Sorgen / som hand oc self bekiendte / der hand kom tilbage aff sin lange Tieniste : HERre sagde hand / seg er ringere / end alle de Mis kundheder / oc ald den trofasthed / som du hassuer giort imod din Tienere : thi med min Staff gick seg offuer Jordan / oc nu er seg vorden til tu HER. Joseph / vaar en Liffegen Tienere / bort sold aff sine Brødre / men hans Kaars bleff forlindret / der HERren lod hannem finde naade hos Potiphar / at hand satte hannem offuer sit gandste Huus. Vel bleff hand ilde medhandlet / der Gud skulde sit Ansigt for hannem et Øyeblik / men hand samlede hannem med stor Barmhertighed. Den gode Job vaar ickelidet plaget / der HERren skulde sig for hannem / men hand bleff oc rigeligentrøstet / thi HERren opholt hannem / hand samlede hannem igien med stor Barmhertighed / der hand gaff hannem dobbelt / aff alt det hand hassde. Det vaar David en tung Byrde / der Saul forfulde hannem / men den bleff forlindret / der HERren gaff hannem Israels Regimente ; Hand hassde en beest Skaal at dricke / der hans egen Søn stod hannem effter Liffuet / men den bleff om

Gen. 36.

Gen. 39.

Job. 42.

omvendt til glæde / der hand paa ny bleff indta-^{1. Cor. 10,}
 gen / ja saae sin Søn Salomon sidde paa sin
 Stoel. Det heder retteligen/ **G**ud er trofast/
 som skal ick lade os fristis offuer formuen / men
 giøre saadan en ende paa fristelsen / at vi den kun-^{Gen. 41,}
 de taale.

3. Samler Gud os til sig Liberando/ I det
 hand endelige slet borttager Korset: Hvilket skeer
 end oc tit her i Verden. Saa befriede hand Joseph
 aff Fængselet / oc satte hannem til Landsens Fa-
 der / at ingen uden hans villie maatte opløffte
 Haand eller Foed i gantske Ægypti Land. Saa frels-
 se hand Bethuliam af Holofernis vold/ der hand^{Judith. 13,}
 gaff hannem udi en Quindis Haand / hvilken^{Dan. 3,}
 hug hannem Hofuedet af. Oc detre Mænd af den^{& 6,}
 Babyloniske Ildoen/ som for deris Gudstientse
 der raare indkaste. Daniel bleff frelst aff Løverkul-^{Jon. 2,}
 len/ oc ophønet til største Ære. Jonas bleff udfriet
 aff Hualfiskens Bug / oc kom uskad paa Landet.
 Oc om saadan befrielse taler David / der hand si-^{Pfal. 66,}
 ger: I Solck loffuer vor **G**ud/ oc lader hans loff-
 uis Rost høris/ som holder voris Siæle i Liffue/
 oc lader vor Foed ick glide. Thi Gud du hassuer
 forst os/ du hassuer klaret os/ ligesom Søls blif-
 uer klaret; du hassuer ført os i Garnet / du lagde

Elligprediken.

en Klemme paa vore Lender/du lodst Menneskene
fare offuer voris Hoffuet/ vi ere komne igiennem
Jlden oc Vandet/men du udførde oc vederquege
de os; Oc paa en anden sted siger hand: Du hass
uer forvendt min Graad til en Dantz/du hass
uer affdraget min Sack/oc giordet mig med glæde/at
min Ære skal stunge dig Lof oc icke være stille: Her
re min Gud jeg vil tacke dig evindelig.

Men dersom saadan befrielse icke skeer her i
Verden/huor vi dog hassue ingen bliffuende sted/
kunde oc icke forvendte os nogen bestandig glæde/
saa skal det visselig skee effter dette Liff/ at naar vi
gaa ald Verdens gang/oc Gud bestærrer os en sa
lig Stund oc Affskæd fra denne glædelige Dal/
hand da vil samle os til vore Forsædre. Legemet
skal huile i Graffuen fra ald Broelighed/ Stæ
len skal være udi Guds Haand/ huor ingen Pine
rører hinde: Derom taler Propheten Esaias s
gendis: Den retvise bliffuer borttagen fra Wly
cke/oc de som hassue vandret rettelige for sig/kom
me til Fred/ oc huile i deris Herberge: Ja voris
Stæle blifue indbundne i de lefuendis knipper hos
Herren/som Abigael sagde til David. Oc paa
den yderste Dag/ naar Høstens tid kommer/at
vore Legemet/ som hassue været hensaædet i Jor
den

Esai. 57.

2-Sam. 25.

den til forraadnelse/ skulle tilhobe søyis med Sla-
lene / da skal det gaa for sig / som voris Frelsere
JHristus hassuer talet: Sancker først blindten
tilsammen / oc binder den i Knippe/ at mand kand ^{Matth. 13.}
opbrende den / men samler mig Hueden i min La-
de. Da skulle vi forfare Apostielens Ord at være
sande/ at det som er saaet i forkrenckelighed / staar
op i tvforkrenckelighed / det som er saaet i vanære
staar op i Herlighed / det som er saaet i skrobelig-
hed staar op i Krafft/ det som er saaet et naturligt ^{L. Cor. 13.}
Legeme / opstaaer et Vandeligt Legeme. Voris
dødelige Legemer skulle blifue Christi forklarde
Legem lige / huilcket hand skal giøre effter den
Krafft / med huilcken hand oc kand giøre sig self ^{Phil. 3.}
alle ting wonderdantige/ som Paulus taler.

Nu vel / effterdi Herren vil samle os / med
saa stor Barmhiertighed / huo vilde da fortrude
et Øneblick at lide Kors oc bedrøffuelse? at hand
icke fast heller vilde recke der effter med begge Hæn-
der; hafue det samme Mundheld / som S. Povel
hafde/ der hand sagde til de eldsie aff Menigheden ^{A. Ct. 20.}
i Epheso: See jeg som er bunden i Vanden / sarer
til Jerusalem/ oc veed icke / huad mig der skal ve-
derfaris / uden at den hellig Vanden vidner i huer
sted / oc siger / at Vaand oc Fængsel vie mig der/
G men

En Christelig

- men jeg fryeter intet aff det / jeg holder mit Liff oc
icke selff dyrt / paa det jeg kand fuldkomme mit Løb
med glæde. Thi ingen blifuer cronet / med mindre
2.Tim.2. hand hafuer stridet loffligen / oc uden vilide med
Rom.8. Christo / da kunde vi icke ærefuld giøris med han-
nem ; Men lide vi med taalmodighed / bevare
Troen / fuldkomme Løbet / saa maa vi være viffe
paa Retferdighedsens Crone / huilcken den retfer-
dige Dommere paa den Dag skal gifue alle den-
2.Tim.4. nem / som vendte hans Herligheds Obenbarelse.
Det er det Fierde.

V.

DEn Femte Trost / som alle sande Christne
kunde hafue i Korß oc Bedrofuelse / tager
Guds Naad / à gratiæ imminentis æternitatis, af den
tilkommende Naadis wændelighed / oc befattis
udi disse Ord: Med æwig Naade vil jeg
miskunde mig ofuer dig. Trostelig er det /
at HERren kalder sin Barmhiertighed en stor
Barmhiertighed / eller oc fiore Barmhiertighe-
der / som Ordet lyder / saa Guds Børn skulle be-
komme en Naade effter den anden / en Gafue effter
den anden / saa vel Vandelig / som Legemlig / at de
skulle blifue rige i Gud / de skulle blifue druckne aff
hans

hans Huusis Fædme/ oc skenckis med Vellyst/ som ^{Pfal. 36.}
 med en Strøm. Men langt meere troffeligt er det/
 at Herren strax herpaa kalder sin Barmhiertig-
 hed en ævig Naade/ huilcken ick skal ophøre eller
 hæffue ende; Thi huad vaar et Menniske tient der-
 med/ at Gud beviste hannem i Dag sin Naade/ oc
 i Morgen eller den anden Dag/ vilde udøse sin
 Brede ofuer hannem? Huad kunde det hielpe/ at
 Gud samlede hannem til sig nogen tid i sit Rige/
 oc siden der effter udfjøtte hannem fra Glæde oc
 Fryd til yderste Angist oc Nød? Sandelig saadan
 Naade vaar hannem ickun Aarsage til store væ-
 modighed oc Sindsens forstyrning; lige som den/
 der fra stor Verdighed/ Rigdom oc Glæde er ge-
 radet til yderste Armod oc Fattigdom/ bedrøfsuis
 ickun meere/ naar hand tencker paa sin førrige Vel-
 stand; Det vaar so fast bedre/ at hand aldrig hafde
 vist der aff at si. Derfor kand det ick ud sigis
 huad Trost her udi ligger forborgen/ at Guds
 Naade er en ævig Naade/ huilcken David meget ^{Pfal. 103.}
 herligen bestrifuer sigendis: Hans Naade varer
 fra Ævighed oc til Ævighed/ offuer dennem som
 hannem frycte/ oc hans Retferdighed varer fra
 ævighed/ hos dennem som holde hans Part/ oc
 tencke paa hans Bud at giøre der effter. Oc paa

En Christelig

- Pfal. 68. en anden sted siger hand : Vi hafue en Gud / som er en Gud til megen Salighed / en HERRE HERRE som hielper fra Døden. De atter: Tæcker HERREN / velsiger hans Navn / thi hand er god / oc hans Miskundhed varer evindelig / oc hans Sandhed til
- Pfal. 100. Elect oc anden. Ja HERREN selff hos Propheeten Esaiam forsikrer os om det same / der hand siger : Himlene skulle forgaae som Røg / oc Jorden skal ældis som et Klæde / men min Salighed skal blifue evindelig / oc min Retviisshed skal icke forderffuis.
- Esa. 51.

- Saadan Naade oc Salighed / begyndis udi dette Liff / thi HERREN styrcker de trette Hænder / oc bekræfter de snublede Knæ / hand udgyder Vand paa det tørstige / oc Strømme paa det tørre / at hans Udvalde vore / som Pile hos Vandbecke ; hand lader sine forløste komme tilbage med Fryd / oc evig Glæde skal være os uer deris Hofuet / Fryd oc Glæde betager dennem / oc Pine oc Sorrig oc Sucke skulle fly fra dennem. Men allermest skal saadan Naade oc Salighed angaa efter dette Liff / naar GUD skal vorde alting udi alle / da skulle vi retteligen settis til Bords / oc faa fuld iskenket for os. Saa lenge vi ere i dette Liff / bekomme vi de Naadsens Emuler / som falde aff voris HERRE
- ris

ris Bord / smage nogle Draaber aff Vellys
 flens Strøm / fornemme en liden Glands aff
 Guds Herlighed : men naar det dødelige faar
 iført sig dødelighed / oc det forkrenckelige for
 krenckelighed / da skulle vi bekomme alle Ting uden
 Made / oc see hanem saadan som hand er : da skul
 le vi forfare det som streffuet staar / at de som her
 hafue haft Trengsel et lidet Øyeblik / hafue toes
 derts lange Kiortle / oc giort dennem huide i Lam^{Apoc. 7.}
 mens Biod / de skulle staa for Guds Stoel oc tie
 ne hannem Dag oc Nat i hans Tempel / den som
 sidder paa Stolen skal betecke dennem / de skulle
 icke hungre meere / en heller tørste meere / der skal en
 heller Solen falde paa dem / eller nogen
 brynde / thi Lammet / som er mit i Stolen / skal føde
 dennem / oc ledsage dennem til de lefuende Vand
 kilder / oc Gud skal afftørre ald Graad aff derts
 Øyne. Det skal da gaa for sig / som er beskref
 uen i Viisdommens Bog : De Retferdige skulle^{Sap. 5.}
 lefue evindelig / Herren er derts Løn / oc den Hø
 neste sørger for dennem / derfor skulle de faa et her
 ligt Rige / oc en deylig Crone af Herrens Haand.
 Ja vi skulle da rettelige see for Øyne / det at fuld
 kommis / som streffuet staar : Guds Tabernackel
 er hos Menniskene / oc hand skal boe hos dennem /^{Apoc. 21.}

En Christelig

de skulle være hans Folck / oc hand skal være dertis
Gud / Døden skal icke være meere / en heller Sorg /
en heller Skrig / en heller Pine / thi saadan er for-
gangen. Oc det er den ewige Naade / med huil-
cken H Erren loffuer udi boris foretagne Text / at
hand vil miskunde sig offuer sine tiere Børn.

Job. 19. Ved denne samme ewige Naade / hafuer Guds
Helgene videt at opholde sig udi dertis Gienbor-
dighed. Huor ved trøstede Job sig udi sin yderste
Nød andet / end denne Salighed / der hand sagde :
Ah / at min Tale nu maatte blifue bestrefuen i en
Bog / oc mine Ord maatte indtryckis / at de kunde
udhuggis med en Jernstijl / oc fyldis med Blye i
en Klippe til ewighed. Oc jeg veed at min Frelse
re lesuer / oc hand skal her effter staa paa Jorden /
oc effter ad de hafue igiennemstunget denne min
Hud / da skal jeg see Gud af mit Riød / det er / hand
som hafuer paataget sig mit Riød oc Blod ; den
som jeg skal bestue for mig / paa den yderste
Dag / oc mine Dyrne skulle see / oc icke en fremmet i
min gestalt. Den gode David erindrer sig saa
Pfal. 18. ofte denne Salighed i sin Bedrøffuelse ; H Erre /
siger hand / jeg hafuer dig hiertelig tier / min
Styrcke / min Klippe / mit Slot / oc min Hjelpe-
re / min Gud / paa huilcken jeg mig forlader / mit
Salig

Saligheds Horn oc min høye Bektjermelse. Pfal. 34.
 atter: HErre din Miskundhed er i Himlene / din
 Salighed recker indtil Skyerne. Pfal. 27. Item: HEr-
 ren er mit Liuf oc min Salighed / for huem skulle
 jeg frycte / HErren er mit Liffuis Krafft / for huem
 skulle jeg grue? Hand beder oc GvD om denne
 Salighed / der hand siger: HERRER / vis os din Pfal. 85.
 Miskundhed / oc giff os din Salighed. Asaph
 troster sig oc rigeligen ved denne Guds Naade si-
 gendis: HErre / naar jeg ickun hafuer dig / da stot Pfal. 37.
 ter jeg huercken om Himmelen eller Jorden; mit
 Kisd forsmectede oc mit Herte / mit Hiertis Klip-
 pe oc Deel er Gud ævindelig. Ved denne Guds
 ævigvarende Naade / hafue de siuff Brødre trø-
 stet sig / oc sagt med største Frimodighed til Antio-
 chum / som dennem lod henrette: Du forbandede 2. Macab. 7.
 Menniske / du tager vel det timelige Liff fra os /
 men ald Verdens HErre / fordi vi døe for hans
 Loug / skal opvecke os til det ævige Lif. Det hafuer
 oc været den Gudfryetige Babilæ Trøst / der
 hand maatte miste sit Liff / at hand da glædeligen
 sagde: Min Siæl / kom igjen til din Roe / thi
 HErren hafuer gjort vel imod dig / thi du befriede Pfal. 116.
 min Siæl fra Døden / mit Dye fra Graad / mit
 Soed at jeg ick bleff omstøt: jeg vil vandre for
 HErre

En Christelig

Pfal. 91.

HERren i de lefuendis Lande. De ved samme Guds ævige Naade oc Sandhed/haffue alle sande Christine sig at trøste / at dersom de ickun holde fast ved HERren / da skal hand hafue lyst til dennem ; Naar de kaldepaa hannem / skal hand bønne høre dennem / hand vil være hos dennem i Nød / udfrie dennem oc gjøre dennem til ære / hand vil mette dennem med et langt Liff / oc vise dennem sin Salighed.

Det er det Femte.

VI.

En siette oc sidste Trøst / som et Guds Barn skal kand haffue i Korf oc Bedrøffelse / tager Guds Aand / à DEI, hæc promittentis fidelitate; aff Guds Trofasthed / som saadant hafuer lofuet.

Der kunde nogen saaledis tencke ved sig sielff / oc siige : Det er en stor Trøst for alle Guds Børn / som vi nu hafue hørt / men monne det saa være i sandhed / monne jeg kunde aldelis troe / oc forlade mig der paa? Ja visseligen / du Guds Barn / maatte du dig der paa forsikre / thi det er ick nogen løff Snack / men den / som det hafuer talet / skal vel føre det til ende / Guds din Frelsere hafuer tillsagt dig det : De saa staaar her til Beslutning : Saa siger HERren

HErren din Igentløser: Thi saadant skal
 være mig ligesom Noas Vand / der jeg
 soer at Noas Vand skulde icke meere gaa
 offuer Jorden/saa hassuer jeg oc soeret/
 at jeg vil icke meere være Bred paa dig/
 eller straffe dig. Vdi huilcken Beslutning
HErren fremsætter trende stærcke oc vryggelige
 Argumenter / huilcke den førig forsettelse saa hært
 bekrefster / at intet Guds Barn kand / eller bør
 nogen Sinde derom at tuiffle.

Det første tagis aff den Person/som det haff-
 uer talet/ hans Essenz oc Værelse/ Majestet oc
 Herlighed/oc befattis udi disse Ord: Saa siger
HErren/forstaa den/ for huilcken ingen Gvder
 sticket/oc effter huilcken der skal ingen være / hand
 som er selff den første / oc med de sidste selff / oc
HErre er hans Nassu / hand vil icke giffue nogen
 anden sin Ære / en heller Affguder sin Loff / hand
 sidder offuer Jordens Klodde / oc de som boe der
 paa ere som Graßhopper / hand udrecker Himle-
 ne som det Tynde / oc breder dennem ud som et
 Paulum at boe udi. Hand er en Gud allene offuer
 alle Kongeriger paa Jorden/fra Solens opgang
 H til

Efa. 43.

Efa. 41.

Efa. 42.

Efa. 40.

Efa. 37.

En Christelig

- Pfal. 33. til hindis nedgang/er ingen foruden hand : Huad hand taler / det kand icke feyle / men som hand siger/saa skeer det/ oc som hand taler/ saa staaer det
- Esa. 45. der. Hand haffuer foret ved sig selff/ Retvishedens Ord udgick aff hans Mund/ oc skal icke omvende. Hand haffuer sagt: mine Anslag skal staa fast/ oc jeg vil giøre alt det som mig behager. Der
- Pfal. 46. er endnu aldrig fundet suig udi hans Mund; Thi Gud er icke et Menneske/ at hand skulle liuffoe/ en heller et Menneskis Barit/ at hannem skulle angre noget / skulle hand sige det / oc icke giøre det?
- Num. 23. Ney sandelig : Men hans Naade oc Sandhed
- Pfal. 117. varer ewindelig / thi hand er Sandheden selff/ oc kand icke liuffoe/ oc alle hans Forjettelser ere ja oc
2. Cor. 1. Amen i Christo Jesu/ som Apostelen merckeligen taler. De er det at acte/ at ligesom vi beslutte alle vore Bøner med det Ord Amen / huilcket bemercker saa meget / som/ Ja/ Ja/ det skal visseligen skee/ som vi bede om: Saa stadsest Herrens sine Forjettelser med det samme Amen / som hand vilde sige: Ja/ Ja/ huad jeg taler/ det vil jeg visseligen holde/ i skulle udi Gierningen forfare/ at jeg haffuer icke talet et Ord forgietsuis: Men alt huad jeg haffuer talet/ det er saa i alle maade bleffuet fuldkommet/ thi Himmel oc Jord forjaa/ men mine Ord

Ord forgaa icke. Oc er det icke en ringe Trost for alle Guds Børn / at de vide / at HERren er saa sandru oc trofast udi sine Forjættelser / at fordi hand er Gud / kand det icke senle; Saa de hafue en lenger behoff at spørge / moene saadant skulle skee? Men allene si: Saa sagde HERren.

Det andet Argument / med huilcket saadan Forjættelse stadfestis / tagis aff den skone oc trostelige Titel / som HERren giffuer sig / at hand er vor Igienløser. Saa siger HERren din Igienløser / hand som haffuer løst dig aff Dødsens oc Helfføedis Baand / at der du for din Vindigheds Skyld vaar bunden / oc saaledis hengifuen til æwig Trældom / at du affskildt fra Gud / skulde være Diefføelens Liffegen / oc haffue største Spot oc Forhænelse / haffuer jeg HERren befriet dig / heffnet din Spot / som dig vaar offuergangen / oc voffuet der paa det kieriste jeg haffde / icke Sølf eller Guld / men min eneste Søn / huilcken jeg sende til Verden at blifue din Broder / oc saaledis end oc paa Kløds vegne at løse dig / at du ved hans Blod skulle faa Frihed / oc komme til din førige Stand igien / lige saa fuldt / som du det selff kunde haffue forhuerffuet. Haffuer jeg da nu / vil HERren si / taget mig din Sag saa nær / at jeg haffuer igienløst dig

En Christelig

- ved min eenhaarne Søns Blod / huad skulle jeg
da necce dig min hielp udi de ting / som ick ere nær
saa høye ⁊ at jeg udfrier dig aff Legemlig Nød /
forstuner dig med huis til dette Liffkand være for-
nåden / trøster dig udi Kaarffet / oc giffuer dig en
Jer. 32. sand Besiandighed indtil Enden ⁊ Ney / det skal
være min Lyxt / at jeg kand gøre dig got / jeg vil icke
forlade dig / eller sla Haanden aff dig / men bøn-
høre dig paa en behagelig Tid / oc hielse dig paa
Efa. 49. Salighedsens Dag. Jeg kaldede dig af Moders
Liff / oc drog dig ud aff Moders Liff : Jeg self vil
Efa. 46. bære dig indtil Alderdommen / oc jeg vil bære dig
indtil graa Haar / thi jeg hafuer frelst dig med en
Efa. 45. ævig Frelse / oc du skal icke bespottis eller bestem-
mis i ald ævighed / siger H Erren.
- Saa glæde sig her ved et huert Menniske udi
Ebr. 2. fristelsis oc anseetnings Tid / at H Erren er hans
Frelser / hans Broder / hans Riød oc hans Been /
der hafuer oc hafst hannem saa hiertelig kær / at
hand self hafuer giffuet sig i Døden for hannem /
Joh. 3. paa det hand icke skulle fortabis / men hafue det
ævige Liff / som Christus taler. Huilcket oc den
hellige Johannes meget herligen udfører i sin dy-
rebare Epistel / med disse Ord : Der udi er Guds
1. Joh. 4. Kierlighed obenbaret i os / at Gud hafuer sendt sin
Søn

Lijgprædiken.

Sønden eenbaarne til Verden / at vi skulle leffue ved hannem; derudi er Kierligheden icke / at vi haffue elst Gud / men at hand haffuer elst os / oc udsendt sin Søn til en Forligelse for vore Synder. De Apostelen taler meget tydeligen til sine Romere om det samme sigendis: Guds Kierlighed er udsøst ved den Hellig Aand / som er giffuet os / thi Christus døde for os vngudelige i Tids / der vi vaare end skøbelige; Thi der døer neppeligen nogen for en retferdig / men Gud haffuer ladet seet sin egen Kierlighed imod os / at Christus er død for os / der vi vaare endda Syndere: Saa skulle vi da meget meere / efter at vi ere retferdige gjorde i hans Blod / bliffue frelse ved hannem fra Verden: thi dersom vi ere forligte med Gud / formedelst hans Søns Død / der vi vaare Siender / da skulle vi meget meere / efterdi vi ere forligte / frelsis i hans Liff. Slutte nu derfor en huer med Apostelen oc sig: Alle ting maa tiene dennem til gode / som elst Gud. De huad ville vi sig om disse ting? Er Gud med os / huorland da være imod os? Hulleken som icke sparede sin egen Søn / men gaff hannem hen for os alle / huorledis skulle hand icke naadeligen giffue os alting med hannem? Rom. 5.

Det 3. Argument / som Herren styrcker vore

H III

ris

En Christelig

ris Troe med om sin Naade / at vi aldelis intet
hafue behoff at tuiffle / tagis aff den Eed H Erren
haffuer soeret os ; huilcken hand ligner ved den
Eed / som hand soer det Menniskelige Kiøn udi
Noa tid ; at lige saa sterck et Forbund / som hand
da giorde med Menniskene / Saa sterck oc fast skal
oc dette Forbund v xre / oc icke ryggis til ævig tid.
Derom lyde H Errens Ord saaledis: Saadan
skal være mig ligesom Noa Vand / der
jeg soer / at Noa Vand skulle icke meere
gaa ofuer Jorden / saa hafuer jeg oc soe-
ret / at jeg vil icke meere være vred paa dig /
eller straffe dig.

Det er eders Kierlighed bitterligt / at der det
Menniskelige Kiøns Ondskab dagligen tiltog / oc
alt Kiød nu hafde forderfuet sin Ben paa Jorden /
lod H Erren regne udi fyrretiussue Dage oc fyr-
retiussue Netter / oc saa udslettede Menniskene
med Quaget / ja alt det som hafde Ande paa
Jorden / det vnder tagen / som vaar med Noa udi
Arcken : Men der Floden vaar affsillet / oc Jor-
den vaar rensset fra vederfyngeligheden / oprettede
H Erren sin Pact paa ny med Noa oc hans Sad /
soer hannem / at saadan Floed skulle icke være meere.
Huil

Huilket Moses saaledis beskriuffuer : **H**Erren sagde i sit Hierte : Jeg vil icke forbande Jorden for Menniskens Skyld / thi Menniskens Hiertis Tæncker ere onde aff begyndelsen / oc jeg vil icke meere her effter slaa alt Kiød der leffuer / som jeg haaffuer giort : saa lenge som Jorden bliffuer endnu / skal Eød oc Høst / Frost oc Hede / Sommer oc Vinter / Dag oc Nat aldrig afflade. **D**e **G**uds satte Regen buen i Skyerne til et Tegen paa den Eød / oc den Pact hand oprettede med Menniskene / huilcken Eød oc Pact hand der effter / saa bestandeligen haaffuer huldet / at det gandske Menniskelige Kion haaffuer været fri fra Vandens Mact oc offerstyling / den gandske tid fra Syndfloden / at Forjettelsen bleff giffuen / indtil Esaia tid / da den bleff igientagen / udi tusinde fem hundrede Aar / oc nu siden der effter / fra Esaia / indtil vore Tider / meere end totusinde fire hundrede Aar / er tilfammen tretusinde ni hundrede Aar / oc vil saa bliffue indtil Verdens Ende. **D**e endog der midler Tid ere nogle Byer oc Lande bortskyldne aff store oc mechtige Vandløb / som dennem haaffuer offerfaldet / see / saa er dog icke det gandske Menniskelige Kion bleffuet udslattet / som **H**Erren haaffuer soeret. Nu siger **H**Erren / ligesom jeg da soer / at jeg icke
meere

Genef. 3.

En Christelig

Esa. 54.

meere vilde søre Vandene ofuer den gandske Jord/
til at ødelegge alt Kiød / oc Sagen taler for sig
sielff / mand seer det so for Dyne / at jeg haffuer
holdt det redeligen som jeg haffuer soeret; Saa i
ligemaade haffuer jeg oc soeret / oc endnu suærger
dig min Menighed oc kiertste Brud / at jeg aldrig
vil blifue meere bred paa dig / aldrig meere skiule
mit Ansiet for dig / aldrig mere straffe dig / men være
dig en naadig oc Barmhertig GvD oc Fader / i
søre dig med Salighed / saa du skalt saa Rødder
oc Blomstris oc Knoppis / oc jeg HERRen skal
være dig en denlig Krone / oc et herligt Hoffuets
baand; Oc jeg vil icke forlade dig i ævighed / men
holde dig denne min Eed saa fast / at naar Bler-
gene vige / oc Høylene henfalde / skal dog min Ni-
skundhed icke vige fra dig / oc min Freds Forbund
skal icke bukke. See jeg HERREN haffuer ta-
let / som forbarmer mig ofuer dig.

For saadan høn Naade / Trost oc Husualelse /
sige vi dig O Fader / Søn oc Hellig Aand / Loff
Ære oc Pruis / fra nu oc indtil ævigt tid / Amen.

Hvad

Liigpredicken.

L Vad sig belanger / at tale om Erlig oc Velb.
Fru Beatæ Rosenkrantz / Henrich Tottis til
Boltinggaard hendis Adelige Stamme oc Her-
komst / Gudfryctige oc fornuftige Liff oc Leffnets
fremdragelse / Christelige oc salige Afsskeed fradets
te korte oc besuerlige Liffs Nødsommelighed / til
det ævige oc himmelske Rigis Herlighed / Da er
hun fød paa hindis Fædernegaard Rosenholm
Aar 1608. den 15. Octobris.

Hendis Fader vaar E. oc B. Mand Holger
Rosenkrantz til Rosenholm / Danmarks Ri-
gis Raad.

Hendis Moder vaar E. oc B. Fru Sophia
Brahe aff Elffoet.

Hendis Farsfader vaar E. oc B. Mand /
Zorgen Rosenkrantz til Rosenholm / Danmar-
ckis Rigis Raad / Befalingsmand paa Kaløe
Eloet / oc udi voris naadigste Herris oc Kongis
unge Aar / til Regeringen forordnet.

Hendis Farmoder / vaar E. oc B. Fru Do-
rothe Lange til Staffegaarde

Hendis Farsfaders Fader / vaar E. oc B.
Mand Otte Rosenkrantz til Boller / Danmar-
ckis Rigis Raad / oc Befalingsmand paa Dron-
ningborg Eloet.

En Christelig

Hendis Farsfaders Moder / vaar E. oc V.
Fru Margrete Gansß aff Potliß.

Hendis Farmoders Fader / vaar E. oc V.
Mand Gunde Lange til Bredning / Befalings-
mand paa Euenstrup.

Hendis Farmoders Moder / vaar E. oc V.
Fru Cathrine Breide aff Margaard.

Hendis Farsfaders Farsfader / vaar E. oc V.
Mand / Herr Holger Rosenkrantz til Boller /
Danmarks Rigs Marsch oc Raad.

Hendis Farsfaders Farmoder / vaar E. oc
V. Fru Margrete Flemming aff Brunlag i Nor-
ge.

Hendis Farmoders Farsfader / vaar E. oc V.
Mand / Hans Lange til Kiergaard.

Hendis Farmoders Farmoder / vaar E. oc
V. Fru Naren Spend aff Vinstrup.

Hendis Farsfaders Morfader / vaar E. oc
V. Mand / Herr Jesper Gansß Friherre aff Pot-
liß.

Hendis Farsfaders Mormoder / vaar E. oc
V. Fru Anna Malkan.

Hendis Farmoders Morfader / vaar E. oc
V. Mand / Jacob Breide til Dangaard.

Hens

Liigprædiken.

Hendis Farmoders Mormoder / vaar E. oc
Velb: Fru Thale Emicksdaatter.

Hendis Morfader / vaar E. oc B. Mand/
Axel Brahe til Elfføed / Danmarckis Rigtis
Raad / oc Befalingsmand paa Dalum Gloster.

Hendis Mormoder / vaar E. oc Velb. Fru
Mette Gøse aff Skiersøe.

Hendis Morfaders Fader / vaar E. oc B.
Mand / Otte Brahe til Knudstrup / Danmar-
ckis Rigtis Raad / oc Befalingsmand paa Hel-
singborg Slot.

Hendis Morfaders Moder / vaar E. oc B.
Fru Beate Wille aff Lyngsgaard.

Hendis Mormoders Fader / vaar E. oc B.
Mand Falck Gøse til Skiersøe.

Hendis Mormoders Moder / vaar E. oc B.
Fru Jde Blsiand aff Torup.

Hendis Morfaders Fader / vaar E. oc Velb.
Mand Herr Enge Brahe til Eosterup / Ridder/
Danmarckis Rigtis Raad / oc Befalingsmand
paa Helsingborg Slot.

Hendis Morfaders Farmoder / vaar E. oc
Velb. Fru Sophia Rud aff Vedbygaard.

Hendis Mormoders Farfader / vaar E. oc
Velb. Mand / Herr Mogens Gøse til Bollerup /

3 ij Dan

En Christelig

Danmarks Rigis Hoffmester / oc Befalingsmand paa Sclanderborg Slot.

Hendis Normoders Farmoder / vaar E. oc Velb. Fru Margrete Sture aff Gammelgaard.

Hendis Morfaders Morfader / vaar E. oc B. Mand / Herr Claus Bilde til Lynsgaard / Norgis Rigis Hoffmester / oc Befalingsmand paa Bahus.

Hendis Morfaders Normoder / vaar E. oc Velb. Fru Lisabet Wistand aff Glimminge.

Hendis Normoders Morfader / vaar E. oc Velb. Mand / Herr Erude Wistand til Torup / Befalingsmand paa Vardbiere Slot.

Hendis Normoders Normoder / vaar E. oc Velb. Fru Zide Brock aff Bemetoffte.

Videre om denne S. Fruis Adelige Stamme oc Herkomst at formelde / actis ey fornøden / effterdi det dog alle bekiendt er / hendis Foreldre / aff hulleke hun paa Fæderne oc Møderne er fød oc baren / baade aff Blod oc Dyd ret ædle oc fornemme at haffde været.

Der hendis tiere Foreldre aff Herren med hende vare velsignede / haffue de ladet det være deris høyeste atteraa / at hun med Legeme oc Siel / gandske maatte hengiffuis Gud til et leffuendis oc han

hannem velbehageligt Offer/ hannem alleene at
 tiene/ alle sine Liffs Dage/ oc derfor ved alvorlig
 Bon oc paakaldelse/ igien haffue befalet hende/
 Gud som hende gaff. Oc paa det hun kunde blif-
 ue en ret leuende Lem udi Christi Legeme/ da haf-
 uede ved den hellige Daab/ strax ladet hinde udi
 den Christen Menighed indliffue/ huor hun ved
 Vandbadet udi Ordet er bleffuen igiensød/ oc den
 herlige Paet oc Forbund imellem Gud oc hende er
 oprettet/ at hand er bleffuen hendis Fader/ oc hun
 hans kiere Barn / oc til en Nedarffuing til det
 Himmelske Rige er antagen.

Siden der hun udi Marene voxte oc tiltog/
 da haffuer oc hendis kiere Forældre / huis Hier-
 tens Begiering det hafuer altid været/ at deris
 Børn oc gandske Huus effter dem/ maatte holde
 Herrens vey/ oc giøre huad ret oc god er/ paa det
 Herrens Velsignelse/ som hand haffuer loffuet de
 hannem fryete/ maate være offuer dem/ saa snart
 hun vaar kommen til skønnen/ oc effter haanden/
 som Ar oc Alder kunde taale / med allerførste
 omhyggelighed ladet hende udi Guds sande Kund-
 skab vnderuise/ oc aff hans eget Ord ladet hende
 lære/ huorledis hun hannem effter hans Villie
 skulle dyrcke oc tiene/ hannem rettelig udi Aand oc

En Christelig

Sandhed paakalde/ oc vandre udi hans? Veye es-
ter hans egne Bud oc Befaling. Derforuden haf-
ue de oc holdet hende til ald Dyd oc Stickelighed/
oc ladet hende lære / alt huad en fromme Adels
Jomfru vel egnede oc anstoed.

Saadan Flid oc Omhu / som hendis kiere
Foreldre hende udi Guds Fryet oc alle Christelli-
ge Dyder at optucte/hafue anvendt/er ved Guds
egen Medarbejdelse meget vel lyckedis / saa hun
aff første Barndom / saasom udi Aar oc Alder/
saa oc icke mindre udi alle Dyder / Viisdom oc
Naade hos Gud oc Menniskene er opvoxt oc for-
fremmet / oc hendis unge Aar udi hendis Forel-
dres Huus udi Guds sande Fryet saaledis haf-
uer fremdraget / at hun stedse hafuer været den-
nem en dydig oc lydlig / ja en meget kær oc behage-
lig Daatter / som sin Skyldighed mod deuem med
ald Arbejdighed oc Tieniste sig altid beslittede at
bevise / saa oc ellers mod alle / være sig aff hendis
Stand eller andre / sin store Dyd / Finhed oc For-
nuft / stedse beteede / oc derfor med billighed for
saadanne store Dyders Skyld / som hun rigelig aff
Gud vaar begafuet med / oc sielff altid lagde Vind
paa at øffue / oc udi alle hendis Sierninger at lade
fremskinne / aff alle de hende kiende / vaar høyt
elst oc berømmet.

Aar

Lijgprædicken.

Åar 1641. er hendis kiere nu billig høybedrøfuede Høfshunde/ Erlig oc Velbturdig Mand Henrich Tott til Boltinggaard/ Høffuedkmand paa Bergenhuus/ effter Guds den Almectigstis Forsum oc behagelig Villie bleffuen til Sinds at bede om hende/ huor om hand oc hendis kiere Foreldre haffuer tiltalet / aff huilcke hun hannem samme Åar er bleffuen tilsagt/ oc giorde siden velbemeldte hendis kiere Foreldre deris Bryllup udi Riborrig det neste Åar der effter 1642. paa Søndagen som indfald den 31. Januarij/ saa de nu hafue leffuet tilsammen et Christeligt oc meget kierligt Ecteskab / sem Åarringere nogle saae Dage/ Gud hannem udi sin store bedrøffuelse/ for hendis toformodentlig Affgang naadeligen trøste oc opholde.

Derts kierlige Ecteskab/ hafuer Gud velsignet med fire Børn/ to Sønner oc to Døtre/ aff huilcke den eldste Datter ved Naffn Zomfru Sophia Tott/ allerede for hendis kiere Moder udi HÆXren er hensoffuet ; de trende nemlig Velb. Christen Tott/ oc Holger Tott/ effter huis Fødsel GUD HÆXren denne S. Fru bortkaldede/ oc Zomfru Sophia Tott endnu igien lefuer/ GUD dennem

En Christelig

dennem naadeligen spare / deris bedrøfuede Fæder / oc ander deris Venner til trøst / oc lade demnem opvoxe udi hans sande Fryct / til sit allerhelligste Naffns Ære / sig self oc andre til glæde oc gode.

Vdi ald hendis gandste Leffs Tid / oc fra hendis første Barndom / hafuer hun elsket oc fryctet **G V D** aff gandste Hierte / aff ald Krafft oc Formue / saa viit et Menniske i dette Leffs skrøbelighed mueligt er / hans hellige Ord / som hun oc gierne med Andact hørde / idelig læste oc betractede / hafuer altid været hendis Fødders Løcte / oc et Lius paa hendis Bey / oc hendis Trøst udi al den giensvordighed / som denne Verden med sig fører / huad Lyst oc Billie hun hafuer haft til Guds Ord / oc med huad Gliid oc Aetsomhed hun det hafuer hørt oc læst / er icke allene at skionne der aff / at hun foruden meget / hun aff den Hellige Skriffte hafuer self uddraget oc sammenfressuet / fastwtalige / aff huis Prædickener hun hafuer hørt / udi Pennen hafuer besattet / paa det hun sig dis bedre kunde erindre / huis hun der aff sig til Trøst oc Lærdom hafde beuaret / men endoc er hendis Kierlighed til **G V D** oc hans Ord / der aff at see / at samme hans

Ligprædiken.

hans Dyd hos hende, huiſt Hierte der vaar ſom den rette gode Jord/ Chriſtus omtaler / haſſuer baaret hundrede fold Fruct. Det hellige oc hønyværdige Chriſti Legems oc Blods Sacramente / haſſuer hun ofte til hendis Troes beſtyrckelſe oc beſegling paa alle Guds naaderige Loffter / med allerſtorſte Gudelighed brugt: ſtedſe ſluttig oc uforſømmelig giort ſin Bøn til G: D i Himmelen / oc aff hamnem begeret / oc med en ſtadig Troe forventet / alt huiſt hende paa Siels oc Legems vegne nytteligt vaar. Hun haſſuer effter Chriſti egen beſaling / forſt adſpurt Guds Rige oc hans Retferdighed / oc ſaa været derpaa forſickret / at alt andet ſkulle tiene hende / ſom et Guds Barn til beſte; haſſuer oc ſaa med hans hellige Billie udi alle Ting gierne været fornøyet.

Med ſaadan ſand Guds fryet / hun aff Gud ſaa rigeligen vaar be: gaffuet med / ere oc alle andre Dnyder folgede, med hvilcke hun ſaa heilig vaar prydet: ſaa ſom fornemmelig ſtoer Fromhed oc Fornufft / Etickeitighed / Oprigtighed oc Trofaſhed / ſandferdighed / beſefuenhed i omgiengelſe / oc mildhed mod en huer / hvilcket alt / hun udi alle ſine Dyd oc Gierninger haſſuer ladet kiende.

R

Hens

En Christelig

Hendis kiere Husbond hafuer hun nest Gud
udi Himmelein offuer alting elsket oc æret / oc han-
nem med saadan kierlig fornufft stedse angaaet / at
hand sielss oc alle de dennem hassuer kiendt / hende
det med største Berømmelse kunde eftersiige / at
intet aff Venlig oc ærbodig omgtengelse / eller kier-
lig omsorrig kunde ønskis / som hun jo mod han-
nem hafuer beviist: huor ofuer hand nu billigen de-
ris sørgelig skilsmis dis haardere beklager.

Hendis egne / saa vel som hendis kiere Hofs-
bondes Slect oc Venner / hassuer hun ick mindre
med stor huldhed elsket / oc hendis gode Hierte
mod dennem stedse i alle maader saaledis beteed /
at hun sig en huer i seer / ved saadan hendis / i mang-
foldige maader / bevisste affection oc store dyd / langt
hønerer hassuer tilforpluctet / end enten Slect eller
Suoger / ab medfører: I sønderlighed / hafde hun
stedse et ret Moderligt Hierte for hendis kiere Hofs-
bondes Daatter / Zomfru Lisabet Toe / oc med
største Gliid / lagde Bind paa / hende udi Guds
Fryct oc alle Zomfruelige dyder at opføde; saa oc
derforuden hafde ald den omsorg for hende / hun
kunde hassue for sine egne Børn / huilcket hun end
oc nu udi denne hendis suaghed hassuer giffuet til
kier

Lisprædiken.

fiende/i det hun enda icke allene hafuer villet hafue opfun med hende / men oc nogle gange beklaget sig for / at hun hende skulde saffne.

Med lige Fromhed oc Fornuft/ hafuer hun sig oc ellers mod alle beteed/ oc icke allene mod den nem som aff hendis Stand vaare/ med ald Tienst villighed oc Aris bevisning sig stedse beviist / men endoc vaar mild/ndning oc venlig mod alle/ oc inge Flid eller Wmage sparede/ huor hun nogen kunde hielp oc tiene. Kort at sige / da hafuer hun beflittet sig paa alt det / Gudfryctigt / Dydigt oc fornuffteligt vaar; De tuert imod/ hafuer sthed oc flyhed alle Laster / oc icke ladet sig aff nogen denne elendige Verdens Forsengellighed forstyrre eller besmitte; men som hun sig derfra for sin Person vaarede/ hafuer hun oc ald Verdens Offuerdaadighed hadet/ oc aldelis foractet : oc sit Liff oc Leffnet/ som en ret Christen oc dydig Matrone udi alle maader hafuer fremdraget/ sig self til berømmelig Efftersagn / .andre til et got Exempel / hende udi Guds fryct oc alle gode Dnder at efterfølge; huilcket er hendis bedrøffuede Høshond oc Venner til største Trøst / som hendis betimelig Affgang saa høylig hafuer bedrøffuet / efftersom

R ij

hendis

En Christelig

hendis dydige oc fornufftige Omgiengelse vaar
deris sterste Roe oc Glæde. Gud dennem troste
oc husuale / at de med Taalmodighed maa giffue
deris Villie under Guds Villie / oc sige: HERRen
gaff / HERRen tog / HERRens Naffn være
loffuet.

Hvad sig hendis salig Affsked aff denne
Zammerdal belanger / da efftersom hun nu fiere
de gang aff G V D med Liffens Frucc vaar vels
signet / oc hun udi forleden Zuel fick Gud / at vor
Herre hendis gode Moder haffde kaldet / haffuer
hun / alligevel det / formedelsi hun vaar Fruccsom
melig / salde hende heelt besuerligt at rense / dog sat
sig fore / lige som hun altid hendis fiere Foreldre
at ære oc tiene sig haffde befliitet / at hun oc nu
med hendis fiere Hofbonde til hendis salige Mo
ders Begraffuelse vilde forrense: Oc hendis be
drøffuede Hofbonde hende sin Villie derudi at
effterkomme icke hafuer vildet nette / (endog hand
ellers vel heller hafde ynset / at hun for hendis skro
belige Vilfors skyld kunde hafue blefuit i Stilhede)
effterdi hun sin Skyldighed mod sin Moder der
udi bevisse / at hendis tid paa huilcken hun skulle so
de / effter hendis egen Mening / ey endnu vaar paa
tre

tre Maaneder nær. Der hun da saaledis effter hendis Forsæt forreyst til Kiøbenhavn/huor hun hendis tiere Moder den sidste Ære oc Eieniste haffuer beviist.

Effter Begræffuelsen haffuer de deris Hiemrense for den haarde Vinters Skyld noget forhalet/forhaabendis forandring paa den strenge Frost/saa hun siden diß bequemmeligere kunde reyse/men effter som den alt bleff varig / haffuer de dog begiffuet dem paa hiemveien/ oc som det bequemmeligste effter hendis Venlighed skee kunde/reyst/ saa de Fredagen den 12. Februarij vel ere komne hjem til Voltinggaard / oc hun paa Reysen frem oc tilbage haffuer været ved god helbred/ effter hendis Villor / saa oc befand sig ret vel / der hun vaar hjemkommen / huorfore hun idelige taæffet Gud i Himmelen/som ved sine hellige Engle haffde bevaret hende paa hendis Veye / oc sendt hende vel hjem igien i hendis Huuß.

Om Løffuerdag Morgen / haffuer hun heller intet ont fornummen / saa hun god betiden er opstanden/oc for Middag haffuer kund forrettet/huad hun vilde/saa oc med hendis tiere Hofsbunde haffuer været til Middags Maaltid / hun oc

En Christelig

enda hæffde formodet sig siuff Wgers Dag. Men Herrens Bøye ere icke som vore Bøye/hans tanker ere icke som vore tanker; hand hæffuer tælet alle vore Dage oc sat os et maal for; hand hæffuer bestemt tiden at fødte oc at døe: saa er da oc effter hans Gaderlig villie fødselens Smerte strax om Løffuerdagen Efftermiddag hende paakommen/huilcket/ effterdi det vaar wformodeligt/ oc derfor ingen enda vaar hos hende/som hende udi saadan Nød kunde hielpe oc tiene/hæffuer hendis Kiere Hofbonde strax sticket Bud til Siellebrock til deris gode Naboe/Erlig oc Velb. Fru Stihel Høeg/saltig Ebbe Munckis til Siellebrock / at hun vilde komme til hende:huilcken hans begiering/hun oc godvilligen strax effterkom: fuldes oc med hende Fru Ellen Rosenkrantz / Preben Banners til Ringstedgaard/som da vaar hos hende: oc de saa begge bevtiste hende ald den tieniste dennem muligt vaar: blesst oc derforuden kaldet til hende aff de Dannequinder inerbærelsen vaare, de som dygtig sic kunde eractis/hende at betiene / huilcke oc god betiden komme til hende.

Men effter som hun altid hæffde sat hendis tillid til Herren/ som er den rette Nødhielper/ da hæffuer hun oc for alting paakaldet hannem/ at hand

Liigprædiken.

hand nu sielf kraffteligen vilde være tilfæde udi hendis strøbelighed/ saa oc begieret / at deris søgneprest / hederlig oc Vellerd Mand her Niels Poveljen strax maatte bliffue hendt: paa det hand/tillige med de hos varende kunde giøre Bøn til Gud/ at hand hende vilde hielpe oc styrcke / saa oc hende aff Guds Ord trøstie : oc ellers efter som fornødenheden kunde udkressue / hende betiene: som oc efter hendis begiering strax er kōmen tilfæde. Hun hafuer saa med stor taalmodighed Arbejdet under det Kaarß H. Erren selff en huer Barne moder hafuer paalagt / oc udi hendis store Pine oc Suaghed / søgt Hielp oc Raad hos samme Gud / som er selff den der legger os en byrde paa / oc dog er den H. Erre / H. Erre / der frelser aff Nød : hand hafuer oc paa den tid naadelig hørt hendis egen / samt hendis bedrøffuede Hosbondes / oc hosvarende Venners Suck oc Bøn : oc endog hendis Pine vaar mangfoldig som det aff Gud er besticket / oc hendis Suaghed vaar stoer / hafuer dog vor H. Erre naadelig forløst hende samme Afften ved Ni slet / oc giffuet hende en lefuendis Eøn / huorfore hans hellige Naffn være priset oc æret.

Strax Barnet vaar fød / oc hun fornam det at være suagt / hafuer hun / hendis egen Suaghed

10. 11.

En Christelig

waactet / haffte stoer omhyggelighed for / oc med
første Ifsuer begieret / at det strax wfortøffuet
kunde bliffue døbt / at det ved saadan Guds eget
tilforordnede middel udi sin Frelser Christis kun-
de bliffue indplandt / oc som det vaar kaff paa
Herrens / der det endnu vaar udi Moders Liff / det
oc udi Liff oc Død kunde høre Herren til. Saa-
dan hendis Christelig begiering er oc strax aff Pres-
sten / som tilfede vaar / blefuen efterkommet.

Der det vaar skeed / haffuer hun / som vaar
suag paa Legemens Vegne / sin egen Siel vildet
forsørge / at hun kunde være sterck udi troen / oc der-
fore begieret / med sin Frelseris Christi Legems oc
Blods Sacramente at vøderquegis ; haffuer saa
giort hendis skrifftemaal for bemeldte sin Sogne-
prest : oc der hand paa Guds Vegne hafde forkyndt
det hende hendis Synders forladelse / er hende /
effter hendis Hiertens attraa / hendis gienløseris /
den Herrens Jesu Legeme oc Blod / bleffuen med-
deelt / oc hun saa haffuer tacket Gud / oc glød sig
der ved / at baade hun oc hendis Foster / huad det
Vandelige oc ævige gode vaar anlangende / saa vel
vaare forsumede : tuifede derfor intet / dennem
so oc udi det timelige / huil dennem nyttigst vaar /
skulde meddeelis.

Der

Lijgsprædiken.

Der Løffuerdag Nat vaar forbi / huilcken
vaar meget haard / lod det sig igien noget til Be-
dring ansee om Søndagen / oc fast meere Mand-
agen offuer / saa de derfor tackede Gud / oc hafde den
Forhaabning / hand skulde sparet hende med sin
kiere Hofbond / sinaa Børn oc andre sine Ven-
ner. Disz midler tid hafuer hun ladet skrifue til sine
Endskende / oc andre Venner / oc ladet dennem vide
hun vaar forløst / huilcke Bressue hun mesten sielff
med hendis egen Haand understreff / oc det for den
aarsage skuld / som hun sielff sagde / at hendis Ven-
ner sig icke skulde undsette / at hun saa for den tid /
hun sig agtede / haffde giort Barsel / men der aff
kunde skionne / det at være noget temmeligt med
hende.

Om Søndag ad Aften / kom til hende / hendis
kiere Møsterdaatter Fru Ellen Mauritz Aftens-
lebens til Zerstrup ; oc om Mandagen Jomfru
Anne Gise ; som hende begge siden stedse / med ald
flid til det yderste betiendte. Men der det nu Man-
dagen offuer / som formeldet er / haffde været no-
get temmeligt med hende / saa hendis kiere Hof-
bonde haffde den viffe Tillid / at Gud / som haffde
giffuet hannem hende / oc vilde bevise hannem den

¶

naa

En Christelig

Raade/ at hand lengere maatte nyde hendis for-
nufftig oc venlig Dingiengelse/ som vaar hans
Hiertens Trost oc Glæde/ udi Modgang/ saavel
som Nedgang: da er hun om Tisfdagen med en
hefftig Feber angreben / som holde hende hart/
baade med hede oc Kulde/ saa de der offuer paa ny
bleffue meget bekymrede/ satte dog deris Haab til
Gud/ at hand skulle forbarme sig offuer dennem/
efftersom hand er trofast / oc ingen frister offuer
formuen. Huorfor hun oc med stor Taalmodighed
sig hans Billie undergaff/ som hun oc stedse i sin
velmagt haaffde gjort / oc Apostelens Formaning
sig sielff oc andre ideligen viste at foreholde oc erin-
dre/ at Guds Børn icke skulle være fremmede (det
er tv-taallige)/ ved den hede/ (eller Kaarß oc mod-
gang)/ som dennem tilslaaes/ som er Herrens ref-
selse/ huor ved hand tucter sine Børn til det beste.

Om Onsdagen kom til hende / hendis kiere
Moder/ E. oc Velb. Fru Sophia Below til Saa-
rupgaard / som hun strax / der hun vaar forløst/
haaffde sticket Bud til som oc vaar Hiertelig bekym-
ret/ som hun haaffde billig Marsage til/ at hun skulle
finde samme hendis gode dydige Daatter / hull-
cken hun med største billighed inderligen elskte / saa
meget svag oc skrøbelig / hun dog / saa vel som de
andre

Liigprædiken.

andre forhaabede / at Gud skulle effter dertis Hier-
tis begtering / giffue dennem hende lenger at nyde.
Om Onsdags Nat / vaar det atter noget temme-
ligt med hende / effter som Feberen hende igien haf-
de forlat / dog hun end ingen Søffn eller Rolige-
lighed fick.

Om Torsdags Morgen kom til hende / hæ-
derlig oc Høylerd Mand / Doctor Joachim Zim-
mermand Medicus / Bonhafftig i Ottense / som
hendis tiere Husbonde strax i begyndelsen hafde
haft Bud i Ottense at søge effter / at hand med
tienlige Raad oc Midler i hendis Svaghed hen-
de kunde betiene / som dog da icke vaar tilstede /
huorfore hand nogle Dage der efter / som formeldt
er / først kom til hende / oc dog icke flundtis raade-
ligt / eller torde underfåa sig / effter som hendis
Vilkaar vaar / noget synderligt til hende at bruge /
andet / end huis der kunde tiene til Hiertet at styr-
cke ; i synderlighed / formedelt hun om Efftermid-
dagen / med samme hitzige Feber / ligesom om Da-
gen tilforne / igien bleff angreben / oc der foruden /
da befandt stor Pine oc Vee / med stingudi hendis
Bryst / oc meest i den Venstre side ; saa oc begyndte
at hoste oc spytte noget Blod op / huor ofuer mand
befryttede der hos hendis anden Svaghed / at

En Christelig

skulle være nogen affect aff Pleuresi. Men effter som hun/da saa vel/som altid/vaar meget taalig/trøstede hun sig oc alle de andre / som offuer hendis Svaghed vaare bekymrede: holdt sig oc meget bedre end effnene vaar / i synderlighed for sin Bedrøfuede. Husbonds skyld/som hun saa inderligen elskte/oc derfor icke kunde taale at see hannem/for hendis Svagheds skyld/at være bekymret / men hannem ideligen trøstede/ oc for hans skyld holdt sig stærck / saa oc icke vilde / at de hosværende / enten med Ord eller Fac ter skulle gifue hannem Marsage til/for hendis Svaghed at grue/ eller hendis dødelig Uffgang at besnycte. Thi hun da saa vel/som udi hendis velmagt/vaar langt meere Omhyggelig for hannem/end for sig sielff/sagde oc til hannem/oc dennem/som hos vaare/der det effter hendis Barne Fødsel vaar bleffuen noget bedre med hende/at hun nu haaffde forsogt/huad det vaar/at være i Døds Angist/ oc endog hun altid haaffde hørt / at mand sig paa sit yderste meget for sine Børn bekymrede/saa kunde hun ligevel med sandhed sige/hun paa den tid icke haaffde gjort sig Tæncker om dennem/huicke dog vaar. H. Erien befaled; icke heller om noget andet verdsligt/ alleniste haaffde

de

de det smerttet hinde/ at hun hæffde tenckt paa hendis gode Høsbonde/hun skulle forlade/ oc saa nødig vilde/hand skulle safne hendis kierlig omsorg/som hun hæffde for hannem haft; oc i alle maader at bevise/sig saa gierne vilde paa beslitte.

Samme Dag/ som vaar Torsdag/besøgte hende/Erlig oc Velb. Fru Karen/Falet Givæs til Huidkiold/ oc Fru Lene/ Salig Tonne Frisis til Hesselager/huilde oc vaare hende heel velkomne; men den Nat fick hun gandske ingen Søffn eller Roelighed/huor offuer hendis Svagthed meget forøgedis/saa alle de tilstede vaare strax om Fredagen ringe forhaabning om nogen forbedring hæffde: det onde tog oc den Dag gandske offuerhaand/ oc hendis Krafter i alle maader forsueckedis/ i synderlighed/ effterdi hun gandske ingen Søffn eller huile kunde faa/men ellers laa meesten hen/som i en slum/oc aff stoer hede vaar meget besuerget/ vaar dog Taalmodig/ oc med Guds Villie gierne fornonet. Om Efftermiddagen/ kom atter til hende hendis gode Naboe/Fru Sidzel Høeg/oc efterdi hun vaar saa meget svag/blef hendis kiere Moder/Fru Sophia Below / Zomfru Anne Gise oc Zomfru Anne Tot/om Natten hos hende/saa vel som oc hendis bedrøffede Høsbonde/som gick til

En Christelig

oc fra/efter som hand for sin store bekymring skyld/
som hand hafde offuer hendis Svaghed/ icke kun-
de taale at være steds ved sengen/oc endog det/som
formeldet er/vaar meget hart med hende/saa hun
ellers for stoer Angist / intet andet kunde skiotte/
dog alligevel saa offte hand kom til hende/tog hun
venligen mod hannem/oc hannem trøstede.

Der hun nuden Nat til imod Dag / under
Kaarsens oc Siugdømmens Byrde / som HER-
ren hende hafde paalagt/ haardeligen hafde Ar-
beydet / oc hendis bedrøffuede Moder fornum
Dodsens Kamp at være forhaanden : loed hun
Velb. Fru Sidhel Høeg/ oc Fru Ellen Gise ind-
kalde/samt Doctoren/som enda vaar hos hende/
saa vel som oc Sognepresten / som de Dagen til-
forne hafde ladet kalde til Gaarden/at hand hen-
de aff Guds Ord mod Dodsens Bitterhed skulle
trøste:hun oc sielff allerede hafde fornummet Dø-
den at være nær forhaanden / oc med Guds villie
vaar gantske vel fornøyet/sig heller intet om noget
verdsligt bekymred:/men alvorlig med Hiertens
Suck oc Bøn saldt ind til Gud / oc med stoer Au-
dact oc sammenlagde Hender offte bad / hand vil-
de forbarne sig ofuer hende oc hielp hende/oc i sær-
delisshed nogle gange repetæede de Ord: **HERR**
lad

lad nu din Zienerinde fare i Fred: begierede oc sielf at der for hende af Davids Ps. maatte blifue læst: huorfore hendis bedrøfuede Moder/ hende den 6. Psalme: Ah H ERre straff mig icke i din Brede; Oc den 130: Aff det dyberaaber jeg H ERre til dig: forelæste: af huilcke hun sielf alle Orden med liudelig Røst igientog. Der effter bleff læst for hende atskillige gudelige Bøner om et saligt Endeligt/ huor aff hun oc en deel efterleste: med meere/ hende til trost/ mod Døden blef foreholdt. Siden repeterede Presien atskillige trostrige Skriftens Sprog/ oc i synderlighed erindret hende/ at hun nyligen udi Christi Legems oc Blods Sacramente/ til en forsikring paa sine Synders forladelse/ oc viss forsegling paa alle Guds naadige forjettelser vaar bleffuen deelactig/ oc hun ved hans Blod vaar reenset aff alle Synder. Der paa bad hun de skulde siunge for hende/ oc sielf Naffn gaf/ huis Psalmer hun begierede at høre/ som vaar: H ERre J Esu Christ/ sand Menniske oc Gud ic. Naar min tid oc Stunder forhaand etc. H ERre J Esu Christ ald Verdens Trost/ etc. Naar vi i største Nøden staa etc. Med flere: aff huilcke alle hun sielf nogle Vers efterleste/ efftersom hendis Skrøbelighed kunde taale.

Men

En Christelig

Men efftersom hun omsider bleff noget stille / hørde de op at siunge / paa det hun ick affsangen for meget skulle besbergis / oc leste saa factelg for hende. Men strax begyndte hun sielfff paa det første Vers aff den Psalme ; Vel veed jeg **HERRE JESU CHRISSE** / at Døden vil mig fange/Men naar det seer er mig uvis/ mig vil hand gøre bange/det staar allene i din Haand/ at kalde fra mig Stæl oc Aand/du seer min sidste Ende. Oc bad/ dog med besuering /at den for hende maatte siungis/sigendis: Stunger i Jesu Naft; huilcket oc strax skeede : Derpaa sagde hun atter med høy Røst: O Himmerig oc det ævige Liff! Huor til bleff suared/at hun visseligen ick mindre end Røffueren i Dag skulde være med **CHRISTE** udi Paradis. Bleff saa der paa siungget: Din Himmerigs Rige saaville vi tale etc : Oc saa foreholdt Præsten hende mange gange **CHRISTE** sidste Ord paa Kaarset : Fader udi din Haand besaler jeg min Aand / huilcke Ord hun nogle sinde med hannem læste / oc paa det sidste der hun ick meere kunde / sagde hun : O ja.

Der effter saldt maalet / saa hun intet videre tale/de/ dog kunde mand ick rettere skionne/ end hun
hun

Ligprædiken.

hun jo enda fornum / huis Præsten hende aff
 Guds Ord foreholdt: thi der hand lufte Herrens
 Betsignelse offuer hende/ opløffte hun begge
 sine Hænder/sammenlagde mod Himmelen/huil-
 de dog for stoer Svagheds Skyld strax igien ned-
 sunkede. Blev saaaff alle der tilstede vaare/giort
 Knæfald oc Bøn til Gud allermæchtigste / (som
 tilforne skeed vaar /) at hand naadelig vilde for-
 barme sig offuer hende / oc annamme hendis
 Siel/huilcket oc kort der effter skeede / at hun hendis
 Aand facteligen opgaff / der Kloeken vaar ni
 om Løffuerdagen / som vaar den 20. Februari/
 udi hendis bedrøffuede Moders Erlig oc Velb.
 Fru Sophia Belows / Fru Sidsel Høegs / Fru
 Ellen Gies / Zomfru Anne Tottis / Zomfru An-
 ne Juels / Zomfru Lisabet Tottis / Doctor Joa-
 chim Zimmermands / oc Sognaprestens Her
 Niels Povelsens nærværelse / effter hun saameget
 Gudfrycteligen oc fornuftigen hæffde leffuet
 udi denne elendige Verden 38. Aar / oc nogle Maa-
 neder / Sielen er hos Gud / som den gaff / Legemet
 huiler indtil den store Doms Dag / paa huilcken /
 hun / som hæffuer været sin Frelseris Christi Vilde-
 de lig udi lidelse / oc som et Guds Barn besittet
 sig paa / hannem udi et helligt Leffnet at efterfølge /

M

oc

En Christelig

oc med hannem skal ærefuld giøris / oc med Lege-
me oc Stæl indgaa udi den ævige Glæde /
som GUD HÆRen alle dennem / som han-
nem elste / haffuer bereed / huor hindis hønbedrøff-
uede Høsbonde / oc nu Sorgefulde Venner skulle
see hende igien / oc deris Hiertz samptlig skal
Glædis / oc ingen skal tage den Glæde
fra dennem.

Errata sic corrige

Fol. A. 3. lin. 23. N. et lege ret. Fol. B. 4. pag. 2. lin. ult.
affterre affterre/lege affterre. Fol. J. lin. 17. Befalingsmand/
lege Befalingsmand. Fol. eod. pag. 2. lin. ult. Bargaard/
lege Baargaard. Fol. J. 3. lin. 17. ret oc god/lege gott. Fol.
eodem pag. 2. lin. 4. fromme/lege from. Fol. K. pag. 2. lin.
3. Angaaeb/lege Dmgaets.

